

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Geografie (bakalářské studium)

Studijní obor: Geografie - kartografie

Samuel Pečenka

REZIDENČNÍ SPOKOJENOST NA SÍDLIŠTI U NÁDRAŽÍ
RESIDENTIAL SATISFACTION ON HOUSING ESTATE U NÁDRAŽÍ

Bakalářská práce

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Kopecká

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne 26. 5. 2015

.....

Samuel Pečenka

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Zuzaně Kopecké za příjemné vedení bakalářské práce, za její faktické připomínky a pozorné opravy. Rád bych také poděkoval své rodině za trpělivost, pomoc a morální podporu během psaní práce. Poděkování patří také členům komise pro sídliště, panu Ing. Jiráskovi, panu Králíkovi a paní Tesárkové, za jejich cenné názory a připomínky k práci. Dále bych rád poděkoval RNDr. Petře Špačkové, Ph.D. za její připomínky k práci, Kateřině Korábkové za korekturu textu a manželům Timminsovým za pomoc s cizojazyčnými texty. Díky patří i mým přátelům, kteří mi byli oporou a v neposlední řadě také všem ochotným respondentům.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá rezidenční spokojeností, jejími dílčími aspekty, jejich důležitostmi a vazbou na sociálně-demografickou skladbu obyvatelstva na sídlišti U Nádraží, ležícím ve městě Kutná Hora. Práce vychází z teoretických východisek studia rezidenční spokojenosti a problematiky sídlištní výstavby. Zabývá se hodnocením a analýzou výsledků vycházejících především z dotazníkového šetření a statistických dat ze sčítání lidu. Z průzkumu vyplývá, že sídliště U Nádraží se ukázalo jako uspokojivé a plnohodnotné místo k bydlení pro značnou část zdejších obyvatel, kteří jsou se zdejším životem poměrně spokojeni. Zároveň však z hodnocení rezidentů vyplívají určité problémy zdejší lokality a větší část rezidentů nepovažuje bydlení na zdejším sídlišti za zcela ideální.

Klíčová slova: Kutná Hora, rezidenční spokojenost, sídliště, rezidenční stabilita

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with residential satisfaction, it's fractional aspects of their importance and relation to socio-demographic structure of a group of population, living at Kutna Hora house estate U Nádraží. The study is based on theoretical resources and satisfactory of the population, as well as problems of construction settlement. This study is focused on valuation and analysis of the results obtained via questionnaires, surveys and population census statistical data. The study implies, that the location of selected population living around this area is satisfactory and adequate for a significant segment of the local residents. However, the residential classification does imply some problems. Most of those people living at the location do not consider the place completely safe and ideal for living.

Key words: Kutná Hora, residential satisfaction, housing estate, residential stability

OBSAH

Seznam obrázků, grafů a příloh

1	Úvod	8
2	Teoretické zarámování	10
2.1	Hodnocení sídlišť – nového panelového typu bydlení, který si našel místo v poválečné Evropě.....	10
2.1.1	Původ výstavby Evropských sídlišť	11
2.1.2	Pozitivní a negativní vlastnosti sídlišť.....	12
2.2	Rezidenční spokojenost	15
2.2.1	Vztah mezi subjektivním vnímáním a objektivní realitou v rezidenční spokojenosti.....	16
2.2.2	Vztah mezi sociálními a fyzickými determinanty rezidenční spokojenosti....	17
2.2.3	Problémy a kritika měření rezidenční spokojenosti.....	18
2.2.4	Proč se zabývat rezidenční spokojeností?	19
2.2.5	Příklady některých faktorů, ovlivňujících rezidenční (ne)spokojenost.....	20
3	Data a metodika.....	24
4	Základní charakteristiky sídliště U Nádraží	26
4.1	Poloha sídliště.....	26
4.2	Historie	27
4.3	Vybrané ukazatele obyvatelstva	28
5	Rezidenční spokojenost na sídlišti U Nádraží.....	31
5.1	Výsledky za jednotlivé oblasti.....	33
5.1.1	Spokojenost s fyzickým a veřejným prostranstvím.....	33
5.1.2	Spokojenost s dostupností služeb a veřejné infrastruktury.....	34
5.1.3	Spokojenost se sociálním prostředím a sousedskými vztahy	35
5.1.4	Spokojenost s bytem, domem a hustotou zástavby.....	37
5.2	Rezidenční preference.....	39

5.3	Rezidenční stabilita	40
5.4	Největší negativa sídliště U Nádraží.....	41
5.5	Největší pozitiva sídliště	43
5.6	Nejdůležitější aspekty rezidenční spokojenosti	44
6	Závěr.....	45
7	Literatura a zdroje dat.....	48
8	Přílohy	53

Seznam obrázků, grafů, tabulek a příloh

Obrázek 1: Ilustrativní fotografie sídliště U Nádraží	9
Obrázek 2: Poloha sídliště U Nádraží v rámci Kutné Hory	26
Graf 1: Věková pyramida Česka, Kutné Hory a vybraných ZSJ v Kutné Hoře v roce 2011	28
Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání osob ve věku 15 a více let v Česku, Kutné Hoře a na sídlišti U Nádraží v roce 2011	29
Graf 3: Sektorové rozložení zaměstnaných osob v Česku, Kutné Hoře a na sídlišti U Nádraží v roce 2011	30
Graf 4: Rezidenční spokojenost s vybranými aspekty sídliště U Nádraží v roce 2015	32
Graf 5: Rezidenční spokojenost s fyzickým a veřejným prostranstvím na sídlišti U Nádraží v roce 2015	33
Graf 6: Rezidenční spokojenost s dostupností služeb a veřejné infrastruktury na sídlišti U Nádraží v roce 2015	35
Graf 7: Rezidenční spokojenost se sociálním prostředím a sousedskými vztahy na sídlišti U Nádraží v roce 2015	36
Graf 8: Rezidenční spokojenost s bytem, domem a hustotou zástavby na sídlišti U Nádraží v roce 2015	37
Graf 9: Ideální typ bydlení podle názoru lidí v Česku (rok 2001) a rezidentů U Nádraží (rok 2015)	39
Graf 10: Nejčastěji zmiňovaná pozitiva a negativa sídliště U Nádraží v roce 2015	41
Graf 11: Důležitost vybraných aspektů v rámci celkové spokojenosti rezidentů U Nádraží v roce 2015	44
Tabulka 1: Základní dělení vybraných faktorů, ovlivňujících rezidenční spokojenost	17
Tabulka 2: Průměrný věk v jednotlivých územních jednotkách v letech 1991, 2001 a 2011	29
Tabulka 3: Plánované stěhování rezidentů sídliště U Nádraží, podle šetření v roce 2015	40
Příloha 1: Dotazník použitý při šetření rezidenční spokojenosti na sídlišti U Nádraží	54
Příloha 2: Souhrn názorů členů komise pro sídliště v Kutné Hoře	58
Příloha 3: Vzdělanost a sektorová zaměstnanost vybraných ZSJ v obci Kutná Hora	59
Příloha 4: Analýza rezidenční stability	60

1 Úvod

Práce se zabývá rezidenční spokojeností na sídlišti U Nádraží, které se nachází ve městě Kutná Hora ve Středočeském kraji. Sídliště, která byla v Česku stavěna především na počátku druhé poloviny 20. století, se stala domovem téměř třetiny českých obyvatel (Temelová a kol. 2009). Sídlištní výstavba, která se svým pojetím městského prostoru odlišuje od předsocialistického pojetí, je v některých ohledech problematická a bydlení na sídlišti skýtá svá specifika (Kährik, Tammaru 2010, Špaček 2012, Temelová a kol. 2009). Současné dění na sídlištích může ovlivňovat jejich, někdy nejistou, budoucnost, která může mít odlišné scénáře. Jednak jsou v Česku sídliště, kde dochází k přílivu nového obyvatelstva a zlepšení celkové situace, jednak sídliště především v zastaralých průmyslových zónách, kde se očekává úpadek, a sídliště na pomezí, jejichž budoucnost je nejistá (Slezáková 2011). Důležitým aspektem odlišnosti sídlišť je, že se jedná o typ bydlení, který je možná více než jiné typy ovlivňován a řízen shora. Aby však mohlo docházet k efektivní a pozitivní správě daného sídliště, je kromě objektivních profesionálních analýz dobré znát názory, přání a potřeby rezidentů na sídlišti žijících. Při spravování určité lokality by nereflexivní toho, co si rezidenti myslí, mohlo vést k nedosažení očekávaných pozitivních změn. Ke zjištění názoru rezidentů na danou lokalitu je vhodným ukazatelem rezidenční spokojenost, která může sloužit jako cenná reflexe pro vedení obce, které je svým způsobem zodpovědné za danou lokalitu a má možnosti ji proměňovat.

Ve své práci se snažím o porozumění, analýzu a vysvětlení alespoň některých následujících vlastností rezidenční spokojenosti na sídlišti U Nádraží. Výzkumné otázky a cíle lze shrnout následovně:

1. Zjištění spokojenosti s jednotlivými aspekty na sídlišti U Nádraží. Se kterými jsou zdejší obyvatelé nejméně a nejvíce spokojeni? Toto zjištění nám pomůže poukázat na slabiny a klady zdejšího sídliště. Zároveň se pokusím vysvětlit možné příčiny (ne)spokojenosti s některými aspekty, tedy jedná-li se o literaturou uváděná negativa/positiva panelových sídlišť, nebo vychází-li z konkrétních vlastností lokality, které nemusejí souviset s tím, že se jedná o panelové sídliště.
2. Je nějaká souvislost mezi zjištěnými výsledky (ne)spokojenosti a sociálně-demografickou skladbou obyvatel, především v závislosti na pohlaví a věku rezidenta? Ve světle složení zdejšího obyvatelstva podle sčítání lidu (ČSÚ 1991, 2001, 2011) nám to pomůže zjistit, které případné problémy se týkají nejpočetnější skupiny obyvatelstva.

3. Jaký mají jednotlivé aspekty spokojenosti vliv na celkovou rezidenční spokojenost na sídlišti U Nádraží? Která negativa a pozitiva jsou podle rezidentů vedlejší a která hrají důležitou roli v celkovém hodnocení spokojenosti s bydlením v dané lokalitě? Zjištění důležitosti aspektů (ne)spokojenosti napomůže rozlišení důležitých problémů od méně důležitých, a tak možnému rozdělení problémů na ty, které je vhodné řešit přednostně, a ostatní. Zjištěné výsledky budou poskytnuty politickým představitelům města Kutná Hora.

Téma práce svou povahou spadá do oboru sociální geografie. Ve struktuře práce následuje po úvodní kapitole teoretické zarámování rezidenční spokojenosti a problematiky sídlišť, především v postsocialistických zemích. Následně jsou popsány metodické postupy výzkumu. Empirická část je rozdělena do dvou základních podkapitol. První podkapitola se zabývá základními objektivními charakteristikami sídliště a vychází především z dat ze sčítání lidu za roky 1991, 2001 a 2011. Druhá podkapitola se věnuje popisu a analýze rezidenční spokojenosti a vychází především z výsledků kvantitativního dotazníkového šetření, jež proběhlo na sídlišti U Nádraží na jaře roku 2015. Na závěr jsou shrnuty poznatky získané empirickým výzkumem a zodpovězeny výzkumné otázky.

Obrázek 1: Ilustrativní fotografie sídliště U Nádraží

Zdroj: Vlastní fotografie **Poznámka:** Pohled na desetipodlažní a pětipodlažní domy, stavěné v 60. a 70. letech 20. století

2 TEORETICKÉ ZARÁMOVÁNÍ

2.1 HODNOCENÍ SÍDLIŠŤ – NOVÉHO PANELOVÉHO TYPU BYDLENÍ, KTERÝ SI NAŠEL MÍSTO V POVÁLEČNÉ EVROPĚ

Otázka sídlišť je svým způsobem velmi specifická v oblasti urbánní prostorové organizace města. Ačkoli již dnes na území České republiky není aktuálním tématem výstavba nových sídlištních prostorů v takovém rozsahu jako v druhé polovině 20. století, bude se muset současná a budoucí struktura osídlení ještě dlouho potýkat se sídlištním osídlením a při rekonstrukci a případné další výstavbě se musí vyvarovat chyb, které byly v dosavadní sídlištní výstavbě napáchány. Český geograf, profesor Martin Hampl, mluví v souvislosti s otázkou sídlištní výstavby v postsocialistické době o nápravných transformačních procesech a návratu do přirozené vývojové trajektorie. Nové obytné prostory, které se budou stavět ve 21. století a které se v postsocialistických zemích budou zčásti vracet k předsocialistickým prostorovým vztahům, budou muset do svých proměn zakomponovat sídlištní výstavbu z let 1950-1990 (Musil a kol. 2002).

Sídliště se stala významným typem osídlení během socialistické éry. Ačkoli v západní Evropě tvoří sídliště pouze 3–7 % bytového fondu, ve střední a východní Evropě žije na sídlištích 20–40 % lidí (Temelová a kol. 2011). V Česku žije na sídlišti téměř jedna třetina obyvatel (Temelová a kol. 2009).

Hlavním znakem sídlištní výstavby je pojetí městského prostoru, které se radikálně odlišuje od předsocialistického pojetí. To se v mnoha ohledech ukázalo být nefunkční a chybné a realizace sídlištních prostor byla Evropskou veřejností hodnocena často velmi negativně (Špaček 2012). V 90. letech varovaly pesimistické scénáře že dojde k masivnímu vyliďňování panelových domů a následnému fyzickému a sociálnímu úpadku sídlištních lokalit. Ačkoli se v současnosti česká sídliště potýkají s problémy jako jsou například monofunkčnost, nízká kvalita rezidenčního prostředí či odliv vzdělanějších a bohatších obyvatel, nelze hovořit o všeobecné degradaci či ghettoizaci (Temelová a kol. 2009). Podobně i výzkumy prováděné na některých postsocialistických sídlištních lokalitách ukazují, že „neexistují žádné přímé důkazy jejich socioekonomického úpadku nebo vzniku etnických ghett“ (Kährik, Tammaru 2010, s. 201).

2.1.1 Původ výstavby Evropských sídlišť

Před samotným hodnocením sídlišť na našem území je nutné si uvědomit funkci, jakou naplňovala ve svých počátcích. S tím souvisí i dnešní pohled na ně. Sídlíště západní Evropy (Dánsko, Francie, Německo, Švédsko apod.) byla ve své podstatě stavěna především jako sociální bydlení pro chudší, kteří si nemohli dovolit kvalitnější bydlení. Předpokladem bylo, že např. mladé rodiny zde budou přechodně bydlet nějaký čas a poté se přesunou do určitým způsobem lepšího bydlení (Musil 1985, Barvíková 2011). Toto vnímání však vedlo ke značné stigmatizaci sídlištních prostorů. Některá sídlíště západní Evropy se po určité době od výstavby stala prázdnými prostory, ve kterých právě kvůli stigmatizaci lidé nechtěli bydlet (Musil 1985). Proměnila se pak v útočiště sociálně slabých, imigrantů, nezaměstnaných a dalších. Rostla v nich kriminalita a sociálně-patologické jevy (např. prodej návykových látek, výskyt pouličních gangů) a stala se problémovou oblastí. To později vedlo k likvidaci některých budov a sídlištních bloků (Barvíková 2011, Kempen a kol. 2011). Glasze a kol. (2013, s. 1192) uvádí, že „velká sídlíště ve Francii a Německu jsou vnímána jako lokality ležící v nejvíce ohrožených oblastech ležících mimo prosperující společnost.“ Podle Kepmena a kol. (2011) je na některých sídlišťích v Británii, Švédsku nebo Holandsku více než 60% zastoupení zahraničních imigrantů. Přesto však podle některých výzkumů bylo zjištěno, že více než polovina lidí je úměrně svým možnostem na sídlišťích spokojena a nechce je opustit. „To dokazuje, že takové bydlení může nabídnout dobrý života a příležitosti, nebo posloužit jako dočasné bydlení v určité životní etapě člověka“(Kempen a kol. 2011, s. 479).

Na rozdíl od západu byla sídlíště v Česku, podobně jako v celé střední a východní Evropě, stavěna jako nesociální bydlení, které mělo být pro obyvatele konečnou stanicí (Musil 1985, Barvíková 2011). Sunega a Kostelecký (2007, cit. v Barvíková 2011, s. 20) se vyjadřují, že: „ačkoliv na přidělení státního nájemního bytu existovaly oficiální pořadníky, sociální potřebnost žadatelů zpravidla nebyla zjišťována, nebo hrála spíše formální úlohu při přidělování bytu.“ Na Českých sídlišťích nedocházelo k rezidenční segregaci obyvatel a sídlíště byla sociálně velmi smíšená (Musil 1985). Skutečnost, že ve stejném domě bydlí univerzitní profesor, průmyslový dělník a řidič autobusu, poukazuje na sociálně-ekonomicky promíšené složení obyvatel na sídlišťi (Musil 1985). Přesto bylo i na území Česka už v době výstavby sídlišť patrné, že sídlíště představují určitý problém (Maier 2003). Výzkum na českých sídlišťích z konce 70 let prokázal, že kromě bytových potřeb zůstala řada ostatních potřeb rezidentů nenaplněna. Většina z nich byla naplněna pouze přibližně ze 70 % požadovaného standardu, například tělovýchovná zařízení však naplnila standardy pouze ze 14 %. Kvalitnější sociální zázemí bylo v sídlišťích stavěno až se zpožděním, což

vedlo k nespokojenosti rezidentů s nevybaveností. Nedostatek obchodů, restaurací, rozvolněné uspořádání budov a další nedostatky obyvatelům značně komplikovaly každodenní život (Musil 2002, Temelová a kol. 2010).

Pád režimu přinesl do Česka změnu vnímání sídlištních prostor. „Po roce 1989 se stala sídliště zhmotnělým symbolem všeho, s čím chtěli lidé skoncovat – byla šedá, uniformní, nelidsky grandiózní“ (Maier 2003, s. 654). V roce 1990 nazval tehdejší prezident Václav Havel panelové domy „nedůstojnými králikárnami, určenými k likvidaci“ (Czepczynski 2008, s. 98). Přes tyto vyhraněné názory je sídlištní výstavba stále aktuálním tématem a nelze ji jednoduše vymazat z českých měst. Paneláky v Česku, které se staly symbolem komunismu, nemohou být odstraněny či výrazně změněny, protože v nich dodnes bydlí značný počet obyvatel (Novotná 2010). Je proto potřeba se zabírat jeho kladnými a zápornými vlastnostmi, aby docházelo k efektivnímu využívání těchto prostor a nenaplnily se tak některé pesimistické scénáře.

2.1.2 Pozitivní a negativní vlastnosti sídlišť

Obytné prostory panelových sídlišť mají svá pro a proti. Předně je však třeba si uvědomit, že nelze problematiku pojmout obecně. Každé sídliště má svá specifika a je jedinečné. Vývojové trajektorie sídlištních prostor je tak nutno řešit individuálně (např. van Kempen a kol. 2005, Špaček 2012, Temelová a kol. 2011).

Různí aktéři vnímají sídlištní lokality odlišně. Celkově kritičtější pohled bývá častější ze strany expertních studií zvenku. Ty poukazují na obecnější nedostatky jako např. neestetický výraz, nedostatečné izolační vlastnosti, špatně řešené nediferencované veřejné prostory, absence znaků městské zástavby, výskyt sociálně-patologických jevů či anonymní prostředí. Silně vytýkána je také vazba na předchozí režim (Maier 2003, Novotná 2010, Špaček 2012). Naopak rezidenti sídlišť vytýkají spíše konkrétnější negativa jako nedostatek parkovacích míst, chybějící kulturní vybavení, nepořádek, komerční zneužívání či chybějící pocit bezpečí (Maier 2003, Musil 1985). Dále jsou jako problémy vnímány např. vyšší koncentrace domácností s nižšími příjmy, vyšší kriminalita, pokles úrovně služeb, rostoucí nezaměstnanost, nedostatek odpovídajících vzdělávacích příležitostí (van Kempen a kol 2005).

Sídlištní lokality však nedisponují vždy pouze slabinami a z určitého pohledu na ně lze nahlížet pozitivně. U mnohých z nich je vyzdvihována především jejich blízkost přírodním lokalitám, zeleň v bezprostředním prostředí, kvalitní dopravní infrastruktura, čisté ovzduší,

dostatek volného prostranství, vyvážená sociální struktura nebo jejich cenová dostupnost (Barvíková 2011, Maier 2003, Špaček 2012).

Faktory, které pravděpodobně vedly k zachování relativně příznivé pozice českých sídlišť, jsou podle Špačka (2012) v zásadě rozděleny do tří skupin.

První skupinu tvoří následující *sociálně-ekologické faktory*, týkající se zvýšené rezidenční mobility bohatších rezidentů a imigrantů ze zahraničí. Ačkoli v určité míře probíhá filtrační stěhování finančně lépe vybavených obyvatel do nové zástavby, není tento proces, vzhledem k celkově vysokému procentu lidí žijících na sídlištích v Česku nikterak zásadní, což deklarují i statistické údaje. Sídlíště dosahují průměrných hodnot české populace v míře vysokoškolsky vzdělaných lidí, totéž platí u míry nezaměstnaných. Sídlíště také mohla ovlivnit imigrace cizinců, která měla mít za následek odstěhování původních obyvatel českého etnika do jiných lokalit. Tento proces můžeme sledovat na příkladu pražských sídlišť, v současnosti však nejde o příliš výrazné ovlivnění. (Špaček 2012).

Druhou skupinou jsou *politickoekonomické faktory* (Špaček 2012). Na českých sídlištích je vysoký podíl bytových jednotek v soukromém vlastnictví. To má nevýhodu v tom, že větší množství názorů obyvatel může vést k neschopnosti společného řešení a sociálnímu úpadku. Nicméně v tuto chvíli je rozhodování o regeneraci a fyzickém stavu sídlišť zatím stále silně ovlivněno shora, vlivem setrvačnosti centrálního řízení před rokem 1989. Stav sídlištních lokalit tak určuje správní orgán obcí. Na druhou stranu má vysoký podíl soukromých vlastníků bytových jednotek v určitých případech výhodu v tom, že je hůře ovlivnitelný případnými developery, pro které je složitější vykupovat rozsáhle prostory od mnoha vlastníků zároveň. Ne vždy se však musí jednat o negativní zájemce a pak je složitá vlastnická struktura spíše překážkou. Pokud by se společenství vlastníků dařilo organizovat, může mít tato struktura velký potenciál z důvodu pozitivního vztahu vlastníků k prostorům sídliště.

Třetí skupinou jsou *faktory kulturní*. Vnímání sídlišť je značně odlišné u různých sociálních skupin. Povětšinou na ně mají spíše negativní pohled externisté, žijící mimo sídliště. Naopak obyvatelé sídlišť je vnímají vesměs pozitivně (viz také Musil 1985, Maier 2003 atd.). Typická pro česká sídliště je pak silná emoční vazba obyvatel sídlišť, kteří si sídlištní prostory logicky chrání jako své domovy. To silně ovlivňuje nízká míra vnitřní migrace Čechů, kteří mění své bydlení spíše výjimečně (Špaček 2012).

Přestože jsou současné sídliště stále v některých oblastech problematická, je patrná jejich regenerace, zlepšení péče o veřejné prostory a lepší občanské vybavení. Lze předpokládat, že tyto změny se pozitivně odrážejí ve vyšší rezidenční spokojenosti (Temelová a kol 2010). Kempen a kol. (2011) poukazují na fakt, že pro určité skupiny lidí je sídliště skutečně plnohodnotným bydlením, se kterým jsou spokojeni.

Veškeré sídlištní faktory a specifika je třeba brát v potaz při řešení konkrétních problémů v konkrétních lokalitách i s ohledem na jejich budoucnost. Slezáková (2011) nastoluje tři scénáře vývoje sídlišť. První zahrnuje sídliště s dobrými vyhlídkami nacházející se především ve větších městech. Dochází zde ke zlepšování obytného prostředí a přílivu mladšího a vzdělanějšího obyvatelstva, jež zabraňuje sociální degradaci. Druhý scénář zahrnuje sídliště s nejistou budoucností, kde může nastat jak degradace, tak i regenerace (např. sídliště Kročehlavy v Kladně). Nejhorší vývoj nastává na sídlištích v převážně zastaralých zónách, kde došlo k úpadku těžebního průmyslu. „Zde dochází k fyzické i sociální degradaci a v extrémních případech (např. sídliště Chánov v Mostě) až ke ghettoizaci“ (Slezáková 2011, s. 22).

Nelze však předpovídat vývoj obecně. Ten bude záviset na lokálních faktorech a povede k prostorové diferenciaci. Proto je potřebné se zabývat konkrétními sídlištními lokalitami zvláště a řešit jejich konkrétní problémy a potřeby (Špaček 2012, Temelová a kol. 2011, Van Kempen 2005).

Jedním ze způsobů, jak odhadnout možný scénář a pozitivně ovlivnit vývoj konkrétních sídlištních lokalit, je zjišťování jejich silných a slabých stránek, zjišťování rezidenční spokojenosti a s ní související rezidenční stability. Názor rezidentů na lokalitu a současně s tím jejich touhy a potřeby mohou být jedním z faktorů podmiňujících budoucí vývoj sídliště. Aby se tedy dal podpořit pozitivní vývoj konkrétního sídliště, je vhodné zabývat se nejprve rezidenční spokojeností a brát v potaz názory lidí zde žijících. Na důležitost tohoto zjištění poukazoval již Musil (1985), který uvedl, že jakékoliv dohady a zkoumání sídlištních lokalit by byly zcela zbytečné, pokud by lidé nebyli spokojeni s tamním životem. Proto je rezidenční spokojenost zásadním parametrem pro posuzování kvality sídlišť a nastolování jejich vývoje.

2.2 REZIDENČNÍ SPOKOJENOST

Plánování budoucnosti sídlištních lokalit, jejich zachování a regenerace by nemělo význam, kdyby se ukázalo, že samotní obyvatelé nejsou se životem na sídlišti příliš spokojeni, že jim tento způsob bydlení nevyhovuje a že zde nechtějí bydlet. Na celkovou životní spokojenost lidí má spokojenost s bydlením a s prostředím, v němž tráví svůj každodenní život a které chtějí vnímat jako svůj domov, zásadní vliv. Proto je nutné zkoumat, do jaké míry sídliště odpovídají potřebám obyvatel a jedná-li se o plnohodnotné bydlení. K dosažení tohoto zjištění je dobré použít jako jedno z nejdůležitějších kritérií právě úroveň celkové spokojenosti obyvatel se životem na sídlištích (Musil 1985).

Pacione (2003) zmiňuje, že pro dnešní společnost je charakteristická otázka kvality moderního života. „Důvodem rostoucího zájmu o otázky kvality je paradox blahobytu, kdy obavy o kvalitu života rostou úměrně s rostoucím technologickým a finančním zajištěním“ (Pacione 2003, s. 19). Populární brazilský spisovatel P. Coelho říká, že čím více mohou být lidé šťastnější, tím méně jsou šťastní. Jinak řečeno, život v moderním světě plném různých možností, lidem nutně nezaručí větší štěstí. Lidé žijící v rozvinutých zemích si uvědomují, že HNP¹ není ideálním ukazatelem všeho, protože kvalita života přímo nezávisí na materiálním bohatství. To vede k hledání jiného ukazatele², který by odrážel zdraví a blahobyt občanů a poukazoval na skutečnou spokojenost se životem (Pacione 2003). Podle všeho se však v době značného materiálního bohatství oslabilo občanské vnímání a cítění v sousedství a komunitě. Vliv sousedství jako centra dění a přátelských aktivit se stává méně důležitým. Přesto však zůstává, vzhledem ke každodenní interakci jedince s nejbližším okolím, nezakladnější jednotkou životního prostředí člověka, tedy místem, kterému je třeba se věnovat a zkoumat jej. (Hur a Morrow-Jones 2008). Tento vztah osoby k prostředí závisí do značné míry na geografické poloze. Zkoumání spokojenosti se tak stává jednou z otázek sociální geografie, která ji zkoumá v různých prostorových měřítkách (Pacione 2003).

„Štěstí je, když nechcete být nikde jinde než tam, kde právě jste“ (Frayn 1991, cit. v Mohan a Twigg 2007, s. 2029). Podle Mohana a Twigg (2007, s. 2029) „tento citát naznačuje důležitost zjištění, co dělá lidi spokojenými nebo nespokojenými s tím, kde žijí“. To úzce souvisí se skutečností, že „spokojenost bývá největší v těch fázích života, kdy očekávání

---

¹ HNP Hrubý národní produkt (GNP, Gross National Product) - je hodnota statků a služeb a peněžní hodnota, vytvořená za určité období (obvykle jednoho roku) rezidenty dané země (Managementmania 2013).

² Podle Breňové (2014), může být možnou alternativou pouze ekonomických ukazatelů happy planet index (HPI). Ten se skládá ze subjektivní spokojenosti lidí se životem, očekávané délky života při narození a ekologické stopy (HAPPY PLANET INDEX 2015).

a aktuální situace jedince si jsou nejpodobnější“ (Cosby 1994, s. 147, viz také Kempen a kol. 2011). „Rezidenční spokojenost je kognitivním komplexem, který odráží, do jaké míry jsou naplněny potřeby jedinců v místě jejich bydliště“ (Lu 1999, s. 282). „Spokojenost se sídlištěm naznačuje rezidentův kladný vztah k sousedům, k fyzickému prostředí lokality a k její poloze vůči centru města“ (Kempen a kol. 2011, s. 482).

Zahraniční studie, které se zabývají subjektivním hodnocením prostředí samotnými obyvateli, používají kromě „rezidenční spokojenosti (residential satisfaction) také termíny jako spokojenost se sousedstvím (neighborhood satisfaction) či spokojenost s komunitou (community satisfaction)“ (Slezáková 2011, s. 16), nebo spokojenost s bytem jako takovým (housing satisfaction). Podle Slezákové (2011) se tyto pojmy považují někdy za rovnocenné, jindy je však rezidenční spokojenost brána jako nadřazená nad spokojeností s obytnou jednotkou a spokojeností se sousedstvím.

2.2.1 Vztah mezi subjektivním vnímáním a objektivní realitou v rezidenční spokojenosti

Definice kvality života zahrnuje dva základní prvky, tzv. psychologicko-fyziologický mechanismus, který je dán interakcí rezidenčního prostředí a osobních vlastností rezidentů, které jsou ovlivněny zkušenostmi rezidenta, jeho názorem na společnost a prostředím, které ho bezprostředně ovlivňuje. Každá objektivní realita má i subjektivní sféru a kvalita života jako taková má subjektivní i objektivní hledisko (Lu 1999, Marans 2003, Pacione 2003, 2009). Je třeba brát v úvahu „město na zemi i město v mysli“ (Pacione 2003, s. 20).

Marans (2003) si všímá, že subjektivní názory respondentů na různé oblasti kvality života mají objektivní podklady (například pocit přelidnění lze ověřit hustotou osídlení). Dále upozorňuje na to, že objektivní atributy rezidenčního prostředí se po hodnocení samotnými obyvateli stávají subjektivními.

Faktory jako věk, příjem, vzdělání, zdravotní stav, očekávání nebo osobní zkušenosti, ovlivňují vnímání objektivního světa. Například osobní zkušenost s násilností může ovlivnit pocit bezpečí, ačkoliv objektivně může být nízká kriminalita v dané lokalitě (Pacione 2003).

Je potřebné zkoumat jak subjektivní tak objektivní ukazatele daných lokalit a je potřeba se je pokusit propojit, ačkoli mezi nimi nelze nalézt jednoduchý vztah, který by z jednoho či druhého ukazatele dělal zbytečný ukazatel. Porozumění subjektivní spokojenosti rezidentů s prostředím je důležité, protože jeho znalost může být v konfrontaci s objektivním poznáním využita k navrhování efektivních řešení a předcházení

tak problémům (Lu 1999, Pacione 2003). Permantier (2011) přikládá v celkovém hodnocení lokality větší váhu subjektivnímu hodnocení.

2.2.2 Vztah mezi sociálními a fyzickými determinanty rezidenční spokojenosti

Kromě dělení faktorů na subjektivní a objektivní je třeba uvést také sociální a fyzické faktory ovlivňující rezidenční spokojenost. Např. Mesch a Manor (1998 cit. v Hur a Morrow-Jones 2008), definují rezidenční spokojenost jako hodnocení vlastností fyzického a sociálního prostředí bydliště. Kromě konkrétních sociálně-fyzických faktorů je třeba brát v potaz polohu sídliště. Amerigo a Aragaones (1997) dělí některé konkrétní faktory ovlivňující spokojenost podle jejich vztahu k sociálně-fyzickému resp. objektivně-subjektivnímu těžišti (tabulka 1).

Tabulka 1: Základní dělení vybraných faktorů, ovlivňujících rezidenční spokojenost.

Subjektivní	
<p><i>Úroveň údržby okolí</i> <i>Vzhled místa</i> <i>Hodnocení bytu</i> <i>Správa sousedství</i></p>	<p><i>Bezpečí</i> <i>Přátelské vztahy</i> <i>Vztahy se sousedy</i> <i>Vazby k místu bydliště</i> <i>Vnímání přelidnění</i> <i>Stejnorodost</i></p>
Fyzické	Sociální
<p><i>Počet členů rodiny</i> <i>Míra hluku</i></p>	<p><i>Vlastník vs. nájemce</i> <i>Délka žití v bytě</i> <i>Délka žití v lokalitě</i> <i>Věk</i> <i>Životní cyklus</i> <i>Přítomnost příbuzenstva v okolí</i></p>
Objektivní	

Zdroje: Amerigo a Aragonés 1997, vlastní zpracování

Na otázku, jsou-li pro celkové hodnocení spokojenosti důležitější fyzické či sociální faktory, nalezneme různé odpovědi. Musil (1985) ve svém rozsáhlém výzkumu uvádí, že fyzické faktory jsou vlivnějšími činiteli celkové spokojenosti než sociální a demografické faktory. Na druhé straně uvádí Hur (2008, s. 621), že „ačkoli stavitelé vyzdvihují důležitost fyzických faktorů, rezidenti jako důležitější považují sociální faktory působící v okolí bydliště“. Zároveň však dodává, že důraz na fyzické nebo naopak sociální faktory je ovlivněn délkou života v lokalitě. Je však potřeba si uvědomit, že fyzické a sociální faktory se vzájemně ovlivňují a nelze jedny či druhé upozadit (Kempen a kol. 2011).

Kromě výše uvedených faktorů nesmíme opomenout polohu sídliště. U sídlišť, která leží ve větší vzdálenosti od centra měst a tedy ekonomických příležitostí, mohou být rezidenti méně spokojeni z důvodu větší vzdálenosti ke službám (Kempen a kol. 2011). Na druhou stranu venkovské lokality častěji zvyšují spokojenost díky fyzickému prostředí, které nabízí více možností k rekreaci. Ačkoliv některé studie nenalezly působení pozice sídliště, jeho umístění má přesto svůj vliv na rezidenční spokojenost (Kempen a kol. 2011).

2.2.3 Problémy a kritika měření rezidenční spokojenosti

Měření rezidenční spokojenosti má svá úskalí. Nejčastější výhradou je subjektivita, tedy že „lidé plně neznají a nechápou své skutečné, pravé potřeby“ (Musil 1985, s. 267). Výhrady se týkají neúměrně příznivého popisu ve skutečnosti údajně méně příznivých faktů. Toto přilepšování je připisováno tomu, že na sídliště stěhuje velký počet lidí, jejichž bytové podmínky byly v minulém bydlení velmi špatné (např. mladí manželé, kteří museli řadu let bydlet společně s rodiči; lidé přestěhovaní z hygienicky závadných objektů určených k asanaci). Zlepšení podmínek bydlení, které jim přinesl samostatný byt na sídlišti, vyvolá takovou spokojenost s bydlením, že přehlídí negativa nového bydlení, což zkresleně ovlivní jejich názor na sídliště jako celek (Musil 1985). Je však třeba si uvědomit, že tato výhrada nemusí platit v takovém měřítku vzhledem k již relativně stabilnímu obyvatelstvu na sídlištích.

Dalším faktorem, který může ovlivnit rezidenční spokojenost, je vliv přítomnosti různě odlišných sociálních skupin ve zkoumaných územích, které logicky vykazují rozdílnou spokojenost. K tomu je potřeba přihlídnout v interpretaci výsledků (Musil 1985, Pacione 2003).

Pacione (2003) také uvádí problematiku chápání měřítka. „Zatímco objektivně jsou shromažďována data za určité konkrétní území s jasnou hranicí, vnímání jedince může být velmi různé a odlišné, území přesahující či naopak spojeno pouze s menší částí území“ (Pacione 2003, s. 22).

Podobně jako nelze obecně říci, jsou-li směrodatnější charakteristiky fyzického či sociálního prostředí, či charakteristiky objektivní nebo subjektivní, nelze ani u konkrétních faktorů hodnocení spokojenosti příliš generalizovat a zobecňovat jejich důležitost. Zároveň však je zřejmé, že v různých lokalitách jsou různé faktory různě důležité a k získání povědomí celkové spokojenosti jim nelze přiřkládat stejnou váhu. Je třeba si uvědomit, že nedostatek některého faktoru může být potlačen dostatkem jiného a nemusí tak ovlivnit celkovou spokojenost (Musil 1985, Pacione 2003).

2.2.4 Proč se zabývat rezidenční spokojeností?

Jedním z hlavních důvodů studia spokojenosti je její úzká vazba na rezidenční stabilitu (např. Hur 2008). Rezidenční spokojenost má velký vliv na fungování trhu s obytnými nemovitostmi. Větší rezidenční spokojenost má pozitivní vliv na sousedské vztahy a stabilitu sousedství, a je tak významným faktorem, který snižuje pravděpodobnost stěhování. Tendenci stěhovat se mají obvykle především nespokojení rezidenti, a to v případě že mají prostředky a možnosti ke stěhování“ (Kempen a kol. 2011, viz také Mohan a Twigg 2007). Pochopení rezidenční spokojenosti, je tak důležité pro pochopení rezidenční mobility a sousedské stability. U rezidentů, kteří jsou více spokojeni, je menší předpoklad ke stěhování (Permantier 2011). Podle Temelové a Špačkové (2013) dochází ke stěhování často ve chvíli, kdy spokojenost s bydlení poklesne pod akceptovatelnou úroveň. Z výše uvedených důvodů vyplývá, že pochopení faktorů vedoucích ke spokojenosti obyvatel je důležité pro vytváření úspěšné bytové politiky (Lu 1999).

Kromě rezidenční stability, resp. rezidenční mobility, může být rezidenční spokojenost zkoumána jako důležitý faktor, poukazující na kvalitu života obyvatelstva, jejíž zjištění je důležité především pro politické aktéry a slouží k efektivní správě lokality (Amerigo a Aragone 1997, Permantier 2011). „Politici chtějí vědět nejúčinnější způsoby zvýšení spokojenosti obyvatel. Značná část výzkumů tak zjišťuje, jaké jsou vazby mezi objektivním prostředím a uspokojením obyvatel“ (Marans 2003, s. 74). Parkes a kol. (2002) zmiňují důležitost toho, aby političtí aktéři naslouchali názorům samotných rezidentů. Zjištění aspektů, které mají největší vliv na spokojenost, je pro politické aktéry tím nejdůležitějším zjištěním ve studiu spokojenosti. Odpovědět na otázku, které faktory mají největší vliv na spokojenost, je však těžké, neboť výsledky se liší v závislosti na měřítku a na konkrétním vzorku populace (Parkes a kol. 2002). Dále Parkes a kol. (2002) uvádějí, že je potřeba reflektovat, které skupiny lidí jsou méně spokojené a zároveň pochopit důvody nespokojenosti.

Žijeme na počátku nového tisíciletí, kdy většina světové populace žije v městských oblastech. Je tedy důležité se zaměřovat na kvalitu života ve městech. Tu nejvíce ovlivňují právě političtí aktéři a podoba měst a sídlišť do značné míry odráží jejich rozhodnutí. To má dopad na spokojenost obyvatel. Proto je potřeba dělat podobné výzkumy a vědecké poznatky propojovat s politickými orgány, aby mohly být stanoveny takové politické cíle, které povedou ke zkvalitnění života (Marans 2003, Pacione 2003).

2.2.5 Příklady některých faktorů, ovlivňujících rezidenční (ne)spokojenost

Předně je potřeba předpokládat, že „není žádné univerzální vymezení kvalitního bydlení a vhodného životního prostředí“ (Pacione 2009, s. 412). „Protože jsou charakteristiky lokalit odlišné, je odlišná i spokojenost v různých oblastech“ (Hur a Morrow-Jones 2008, s. 622). Parkes a kol. (2002) zdůrazňují, že většinové názory jsou spekulativní a nelze je brát jako obecné a vždy platné. Například to, že méně vzdělaní mohou být spokojenější, může být ovlivněno logicky nižším vzděláním spokojenější starší generace. Je také potřeba si uvědomit, že mnohé studie na různých místech se ve výsledcích ne vždy shodují a někdy jsou výsledky do určité míry protikladem jinému výzkumu (Parkes a kol. 2002).

Podobně nelze zanedbat, že hodnocení různých faktorů a měřítek se vzájemně ovlivňují. Například spokojenost s bytem často ovlivňuje spokojenost s okolím. Tyto vzájemně propojené faktory je potřeba v hodnocení a následné interpretaci brát v potaz (Mohan a Twigg 2007, Parkes a kol. 2002). Permantier (2011), který se zabýval náchylností a vzájemně se zkreslujícími faktory, došel k tomu, že méně náchylné na zkreslení subjektivním vnímáním by byl výzkum, který by zjišťoval, jak si rezidenti myslí, že jejich lokalitu vnímají lidé, kteří v ní nebydlí. Nešlo by tedy o přímý názor rezidentů, ale o jejich interpretaci všeobecného názoru na lokalitu (Permantier 2011).

Dělení faktorů, jejich hierarchizace a interpretace není u všech autorů shodná. Následující výběr a popis faktorů je ilustrativní a jedná se pouze o jedno z možných základních dělení.

Demografické faktory

Složení domácnosti je důležitou proměnnou ovlivňující rezidenční spokojenost. Rodiny s dětmi jsou spíše spokojenější s fyzickým prostředím na venkově a v rodinných domech. Na sídlištích jsou spokojenější s fyzickým prostředím domácnosti o jednom nebo dvou členech. To je dáno nedostatečným prostorem pro děti v některých sídlištních lokalitách (Kempen a kol. 2011, Parkes a kol. 2002). Přítomnost dětí však současně zvyšuje příležitost sociálních interakcí, zlepšuje vztahy a tím působí pozitivně i na sídlištích (Hur a Morrow-Jones 2008, Lu 1999, Hipp 2009, Kempen a kol. 2011).

Dalším demografickým faktorem, který hraje důležitou roli v hodnocení lokality a rezidenční spokojenosti, je rezidentův věk. Obecně se uvádí větší spokojenost u osob vyššího věku (Cosby 1994, Kempen a kol. 2011, Lu 1999, Musil 1985, Parkes a kol. 2002). Je však nutné přihlídnout k některým faktorům, které mají přímý vliv na souvislost spokojenosti a věku. Starší lidé jsou již v závěrečné fázi životního cyklu a podle řady výzkumů už nemají taková očekávání nových změn, mají omezený příjem a už měli dost

času na výběr ideálního místa k bydlení. To pozitivně ovlivňuje jejich vyšší rezidenční spokojenost. Některé výzkumy pak uvádí, že na rozdíl od starších, mladí lidé berou život na sídlišti mnohdy jako jakýsi odrazový můstek a čekají zlepšení své životní situace. Starší lidé jsou současně v dané lokalitě obvykle již delší dobu a mají zde intenzivnější sociální vazby, jsou navyklí na zdejší život a jsou i proto spíše spokojenější (Cosby 1994, Kempen a kol. 2011).

Socio-ekonomické faktory

Se socio-ekonomickými faktory úzce souvisí výše dosaženého vzdělání, typ zaměstnání a výše příjmu. Často se uvádí, že bohatší a vzdělanější lidé bývají méně spokojeni s rezidenčním prostředím v okolí svého bytu, neboť mají obvykle širší záběr aktivit a tak menší sociální vazby na okolí. Zároveň s výší příjmu roste i očekávání ideálního prostředí a vyhlížení lepšího prostředí, což je důvodem menší rezidenční spokojenosti bohatších oproti chudším. Často zmiňovaná větší spokojenost chudších obyvatel bývá ovlivněna tím, že se mnohdy smíří se svou situací a přijmou ji za svou (Cosby 1994, Hur 2008, Kempen a kol. 2011, Musil 1985). Oproti tomu s vyšším příjmem obvykle spíše roste spokojenost s bytem samotným. Bohatší si mohou dovést investovat do bytu více financí, upraví si byt podle své představy a jsou s ním spokojenější (Kempen a kol. 2011, Parkes a kol. 2002). Zároveň však Kempen a kol. (2011) upozorňují, že větší investice do bytu nemusí vést k většímu uspokojení, neboť nejsou-li naplněny požadavky ani po investici, je pak zklamání o to větší.

Etnicita

Etnické složení a s tím související rasové složení mají vliv na rezidenční spokojenost. Etnická homogenita je zmiňována jako faktor zvyšující rezidenční spokojenost (Hipp 2009, Hur a Morrow-Jones 2008). Kempen a kol. (2011) zmiňují, že rezidenti mnohdy vykazují větší sousedskou spokojenost, má-li skladba obyvatel podobné charakteristiky jako oni. To vede k tomu, že se imigranti často stěhují do lokalit, kde již žijí minority jejich etnika. Tyto menšiny pak často žijí v méně oblíbených lokalitách, což může vést k tomu, že jsou méně spokojeni než původní obyvatelstvo (Hipp 2009, Kempen a kol. 2011, Parkes a kol. 2002).

Vlastnická struktura

Rezidenti, kteří mají vlastní bydlení, bývají spokojenějšími než ti, kteří žijí v podnájmu (Hipp 2009, Hur a Morrow-Jones 2008, Kempen a kol. 2011, Parkes a kol. 2002). To je dáno několika faktory. Jednak tím, že majitelé bývají spíše movitější a mají možnost výběru ideální lokality, dalším důvodem je lepší vztah k vlastnímu majetku, kdy rezident investuje do bydlení a vylepšuje jej, na rozdíl od nájemníka, který nebude investovat do zlepšení bytu, jež mu nepatří (Kempen a kol. 2011). Oba první důvody jsou však svým způsobem spekulativní, viz předchozí kapitoly. Třetím důvodem je větší pravděpodobnost iniciace vlastníků v místním dění. To vede k pozitivním sociálním vazbám, oddanosti lokalitě a větší spokojenosti (Hipp 2009). Pacione (2009) uvádí, že pro značnou část rezidentů je pozitivním faktorem, mohou-li vlastnit alespoň kousek své vlastní země.

Vlastnosti obytné jednotky

Je zřejmé, že vlastnosti samotného obydlí jsou velice důležité pro celkovou spokojenost (Baker 2008, cit. v Kempen a kol. 2011). Jako faktory spokojenosti s obydlím se uvádí velikost bytu, dispozice nebo hygienické vlastnosti bytu (např. Musil 1985), přičemž velikost se považuje za zásadní proměnnou (Kempen a kol. 2011.) Největší bývá spokojenost rezidentů žijících v renovovaných bytech. V kontrastu s tím však Amerigo a Aragones (1997) uvádějí, že v místech, kde neproběhla rekonstrukce domů, žijí spokojenější lidé. To však může být dáno tím, že neproběhla tam, kde to není potřeba, kde celkový stav je dobrý. Je důležité si uvědomit, že spokojenost s vlastním bytem výrazně ovlivňuje celkovou spokojenost. „Je třeba smířit se s tím, že všechny výsledky o úrovni celkové spokojenosti se čtvrtí jsou do určité míry „znečištěny“ tím, že odrážejí nejen respondentův postoj ke čtvrti „o sobě“, ale zčásti také jeho postoj k vlastnímu bytu“ (Musil 1985, s. 282).

Faktory vycházející z vlastností sídliště

Spokojenost se sídlištěm, vychází z *fyzických* a *sociálních* příležitostí na sídlišti, z jeho pozice vůči ostatním částem města a okolí a z dostupnosti služeb (např. Kempen a kol. 2011).

Fyzické faktory sídliště jsou v některých studiích považovány za nejdůležitější, pro celkovou spokojenost (Hur a Morrow-Jones 2008, Musil 1985). Mezi hlavními determinanty fyzického prostředí je zmiňována spokojenost s celkovým vzhledem sídliště (Hur a Morrow-Jones 2008, Musil 1985), spokojenost s veřejným prostranstvím, čistotou a zelení na něm (Temelová a kol. 2010, Hur a Morrow-Jones 2008), spokojenost s hustotou výstavby (Hur a Morrow-Jones 2008, Marans 2003), spokojenost s dopravou, kvalitou komunikací

a možností parkování (Hur a Morrow-Jones 2008, Kempen a kol. 2011, Pacione 2009, Temelová a kol. 2010) a spokojenost se zvukovým a vizuálním soukromím (Amerigo a Aragones 1997, Kempen a kol. 2011, Pacione 2009, Parkes a kol. 2002).

Mezi nejdůležitější *sociální faktory*, ovlivňující rezidenční spokojenost, se řadí např. pocit bezpečí (např. Amerigo a Aragones 1997, Hur a Morrow-Jones 2008, Parkes a kol. 2002), sousedské vztahy a sociální interakce (např. Amerigo a Aragones 1997, Hur a Morrow-Jones 2008, Parkes a kol. 2002), možnosti volnočasového vyžití (např. Hur a Morrow-Jones 2008, Musil 1985, Parkes a kol. 2002) a spokojenost se službami (např. školy, obchody, MHD) v sídlišti (Kempen a kol. 2011, Musil 1985, Musil 2002, Pacione 2009, Parkes a kol. 2002). Vnímání kriminality a pocit bezpečí bývají některými autory považovány za jeden z nejdůležitějších determinantů rezidenční spokojenosti vůbec. Vnímání zvýšené kriminality nebo narušení a nepořádek sociálního nebo fyzického prostředí může vést k odstěhování se z lokality. Zároveň může způsobit nezájem o lokalitu a z toho vyplývající pasivitu a absenci snahy vedoucí zlepšení prostředí (Hipp 2009).

Hur a Morrow-Jones (2008) považují pěší *dostupnost* obchodů a dostupnost rekreačního vyžití za jeden z významných faktorů rezidenční spokojenosti. Důležitá je také dostupnost kultury a pracovních příležitostí. Temelová a kol. (2010) zdůrazňují důležitost dobré dostupnosti základních životních potřeb především pro seniory, kteří mají sníženou mobilitu a většinu denního pohybu v okolí realizují pěšky.

Současně s výše uvedenými faktory je důležitá *poloha sídliště* vůči ostatním lokalitám. Zmiňována je především pozice vůči centru, kde obvykle probíhá hlavní dění městského života a také vzdálenost od oblastí, které jsou v určitém ohledu problematické (např. vysoká kriminalita) a kterým chtějí být lidé obvykle co nejdále (Hur a Morrow-Jones 2008, Kempen a kol. 2011, Musil 1985).

3 DATA A METODIKA

Práce se zabývá vybranými aspekty sídliště U Nádraží v Kutné Hoře. Hlavním cílem je hodnocení rezidenční spokojenosti obyvatel sídliště. Pro hlubší pochopení kontextu byla práce doplněná o vstupní analýzu socioekonomické a demografické struktury obyvatel sídliště a jejího vývoje od roku 1991³. V empirické části práce byly využity dva typy metod zpracování a sběru dat. V první části empirické sekce byla použita statistická data ze sčítání lidu, domů a bytů poskytovaná Českým statistickým úřadem. Vzhledem k tomu, že sídliště U Nádraží tvoří samostatnou základní sídelní jednotku (ZSJ), bylo možné porovnat vývoj vybraných ukazatelů na sídlišti s dalšími ZSJ ve městě, dále s územím celé Kutné Hory a Českem. Z dat byly použity ukazatele jako věk, sektorová zaměstnanost a nejvyšší dosažené vzdělání za jednotlivá území ZSJ, za město Kutná Hora a za Česko. Data byla zpracována pomocí popisných statistických metod a slouží k doplnění obrazu o sídlišti, k pochopení jací lidé zde žijí a k porovnání, jak se složení obyvatelstva vyvíjelo v čase.

Rezidenční spokojenost obyvatel sídliště byla zjišťována prostřednictvím kvantitativního dotazníkového šetření. Dotazník (příloha 1) byl určen pro všechny dospělé rezidenty, kteří bydlí na sídlišti U Nádraží. Respondenti byli osloveni v jejich domácnostech, přičemž šetření probíhalo do doby, než bylo dosaženo dostatečného počtu respondentů ve všech věkových skupinách v obou pohlavích. Jednalo se tedy o náhodný výběr domácností, který probíhal do té doby, než byly naplněny předem stanovené kvóty. Celkově bylo vybráno a zpracováno 126 dotazníků, z nichž bylo 62% zastoupení žen. V každé věkové kategorii, bráno po deseti letech, bylo vždy sebráno více než 10 respondentů⁴, v průměru 21 respondentů za jednu věkovou kategorii. Dotazník byl rozdělen do několika tematických skupin.

Sestavení otázek předcházela konzultace s vedením komise pro sídliště v Kutné Hoře, kterou zřizuje rada města. Zástupci komise souhlasili s uvedením svých jmen a názorů. Se zástupci komise byly kromě samotných otázek také diskutována pozitiva a negativa sídliště, jeho historie a plány do budoucna. Názory zástupců komise posloužili především

---

³ Je nutné brát v potaz, že data za sčítání lidu v letech 1991 a 2001 byla brána za trvale bydlící obyvatelstvo, zatímco v roce 2011 za obvykle bydlící obyvatelstvo. To způsobilo mj. výchytky v počtech obyvatel za různé kategorie. Nejedná se však o takové rozdíly, které by výrazně poznamenaly vypovídající hodnotu při porovnávání mezi jednotlivými lety.

⁴ Struktura vzorku respondentů podle věku byla ve srovnání se základní populací odchylena v jednotlivých kategoriích většinou o 25 % nebo méně. Pouze respondenti ve věku 25-34 let byli podhodnoceni o téměř 40 %. O přibližně 25 % oproti skutečnosti byli nadhodnoceni respondenti ve věku 18-24, 35-44 a 65 a více let. O 13 resp. 23 % byli podhodnoceni respondenti ve věku 55-64 resp. 45-54 let.

vymezení pozitiv a negativ sídliště a napomohly tak lepšímu sestavení dotazníku. Zároveň byly některé jejich pohledy a zkušenosti zohledněny v interpretaci možných důvodů určitých slabín či kladných stránek sídliště. Výstup konzultace je zpracován v příložené tabulce (příloha 2). Následná tvorba samotného dotazníku vycházela z konzultací s vedoucí práce a dalšími vyučujícími a současně byl brán zřetel na průběžné připomínky členů komise pro sídliště.

V dotazníku se vyskytuje několik typů otázek. (1) Hlavním typem, jsou otázky s uzavřenými odpověďmi ohledně (ne)spokojenosti rezidentů, které jsou rozdělené do tematických oblastí sídliště. Tyto otázky jsou někdy doplněny o rozšiřující podotázky. (2) Dalším typem jsou otázky s uzavřenými odpověďmi, kdy rezidenti přiřazovali jednotlivým vybraným aspektům důležitost, jakou hrají na celkovou rezidenční spokojenost. (3) V otevřené otázce rezidenti vypisovali největší negativa a pozitiva sídliště, včetně odůvodnění (ne)spokojenosti. (4) V následující části rezidenti odpovídali na polo-uzavřené otázky, týkající se rezidenčních preferencí. Otázka byla zaměřená na ideální typ bydlení a vnímanou převažující skupinu rezidentů. (5) Ve skupině otázek týkajících se rezidenční stability, byly uzavřené, polo-uzavřené a otevřené otázky, odpovídající na to, zda se rezidenti chtějí stěhovat, pokud ano tak kdy, proč a kam. (6) V posledním bloku otázek rezidenti uváděli některé své osobní charakteristiky jako např. pohlaví, věk, počet členů v domácnosti.

Výzkum probíhal v náhodně vybraných domech na sídlišti s ohledem na jejich umístění a velikostní strukturu domu tak, aby bylo rozložení respondentů rovnoměrné ze všech částí sídliště a z různých velikostní domů, které byly čtyř až desetipodlažní. O průběhu šetření byli příslušní rezidenti informováni více než 1 den dopředu umístěním informativního letáku na dveře domu. Samotný výzkum pak probíhal vždy v odpoledních hodinách všedního dne, kdy byli rezidenti obcházeni. Osloveny byly všechny domácnosti v daném domě, a pokud byli rezidenti ochotni zúčastnit se výzkumu, byl jim předem vytištěný dotazník zanechán doma k vyplnění. V následujících dnech pak byly v domluvených časech dotazníky osobně od rezidentů vybírány. Taková distribuce dotazníků byla náročná, umožnila však lepší dohled nad průběhem a zajistila vysokou návratnost dotazníků. Celkově byla snaha oslovit přibližně 200 domácností, z nichž téměř 90 otevřelo výzkumníkovi „dveře“⁵. Osloveno tak bylo přibližně 160 potenciálních rezidentů, z nichž téměř 140 dotazníky přijalo a 126 se jich následně vrátilo zadavateli. Výsledky byly poté pomocí popisné statistiky analyzovány, popisovány a následně interpretovány. Výstupem byl přehled aspektů sídliště a popis, jak jsou s nimi rezidenti spokojeni.

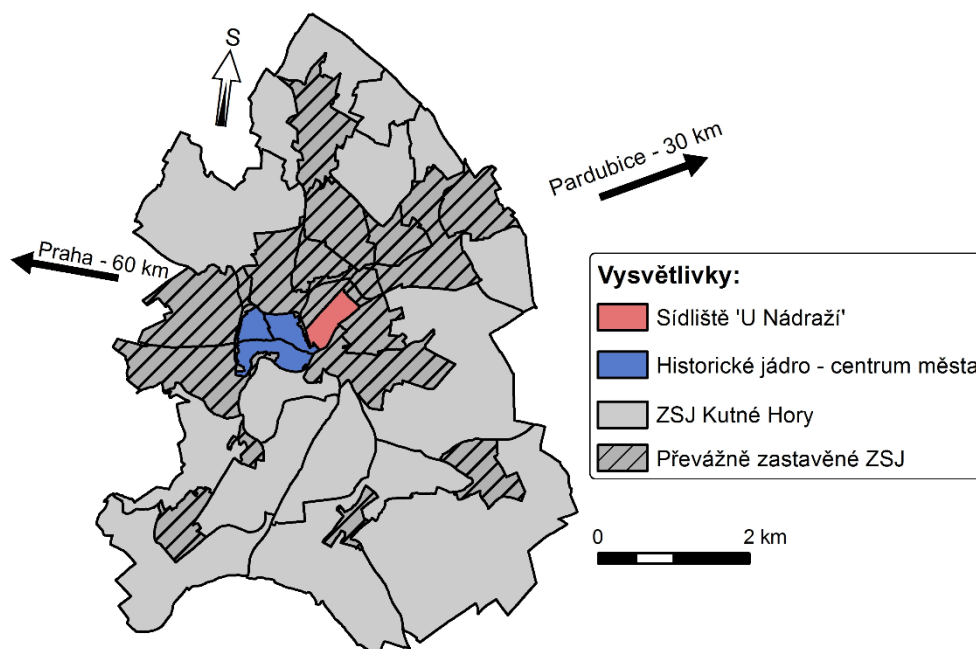
⁵ Důvodem neotevření však byla většinou aktuální nepřítomnost osob v domácnosti.

4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY SÍDLIŠTĚ U NÁDRAŽÍ

4.1 POLOHA SÍDLIŠTĚ

Sídliště U Nádraží se nachází v městě Kutná Hora, ve Středočeském kraji. Jedná se o ZSJ, která je součástí městské části Hlouška. Prostor sídliště je vymezen železniční tratí a ulicemi Masarykova, Štefánikova a Zelenkova (obrázek 1). Sídliště je specifické svou polohou vůči historickému jádru a centru města, na které těsně přiléhá, a tak samo o sobě leží v centru Kutné Hory. Na sídlišti, které se rozkládá na ploše 0,25 km², v roce 2011 žilo 2500 obyvatel, kteří tak činili 12,3 % obyvatel Kutné Hory.

Obrázek 2: Poloha sídliště U Nádraží v rámci Kutné Hory

Zdroje: ArcČR 500 verze 3.0, vlastní zpracování

Kromě polohy v rámci města, je sídliště U Nádraží ovlivněno regionální polohou Kutné Hory. Vzhledem k velikosti Kutné Hory (20 500 obyv.) a absenci dominantního spádového pracovního, obchodního a zábavního centra v rámci Středočeského kraje, je Kutná Hora ovlivněna nedalekým Kolínem, Pardubicemi a především Prahou. Někteří, především mladší lidé, pravidelně dojíždí za prací nebo studii do Pardubic, Kolína a hlavního města Prahy.

4.2 HISTORIE

Prvopočátky Kutné Hory, která je zapsaná na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, sahají až do 10. století, ačkoli větší rozvoj města nastal s rozvojem peněžnictví ve 13. století. Ve vrcholném a pozdním středověku a raném novověku bylo město velmi významné díky těžbě stříbra a ražení mincí. Později však význam města upadal, Kutná Hora nezachytila nástup průmyslové revoluce a stala se městem památek a výletníků a městem poklidným a trochu ospalým. Tento stav však měl i některé světlé stránky, zejména vysokou úroveň kultury (Kutná Hora 2015). Město Kutná Hora, které má bohatou historii, se po 2. světové válce mělo stát průmyslovým centrem okresu. Panelová výstavba z 60. a 70. let sloužila původně k ubytování zaměstnanců rudných dolů, tabákového průmyslu a ČKD (Zadrazilová a kol. 2015). Nová průmyslová tvář Kutné Hory působila vedle zanedbávaného historického jádra ještě kontrastněji než v jiných městech.

Koncem 60. let již bylo na sídlišti U Nádraží 700 bytů v bytových domech a v 70. letech přibylo dalších téměř 400 bytů. Poté na dvacet let výstavba ustala a koncem 90. let přibylo ještě 34 bytů ve dvou čtyřpodlažních domech. Od začátku 21. století je sídliště v nezměněné podobě. V současné době na sídlišti U Nádraží stojí 93 domů, které jsou čtyř, pěti, sedmi nebo desetipodlažní. Celkově je zde více než 1100 bytů (ČSÚ 2001, 2011, Zadrazilová a kol. 2014). Byty jsou většinou v soukromém vlastnictví, výjimkou je několik desítek bytů vlastněných městem, z nichž některé slouží jako bydlení pro sociálně slabé (ČÚZK 2015). Kromě obytných domů byla na sídlišti vystavena sportovní hala Bios, městské Tylovo divadlo a podloubí s obchody. Zároveň se na okraji sídliště nachází dva průmyslové objekty v soukromém vlastnictví. Kromě zásahů a rekonstrukcí společnými vlastníky domů a soukromníky nedoznalo sídliště od své výstavby v 60. a 70. letech minulého století žádnou větší změnu, v některých místech chátrá a čeká na nějakou větší a rozsáhlejší úpravu.

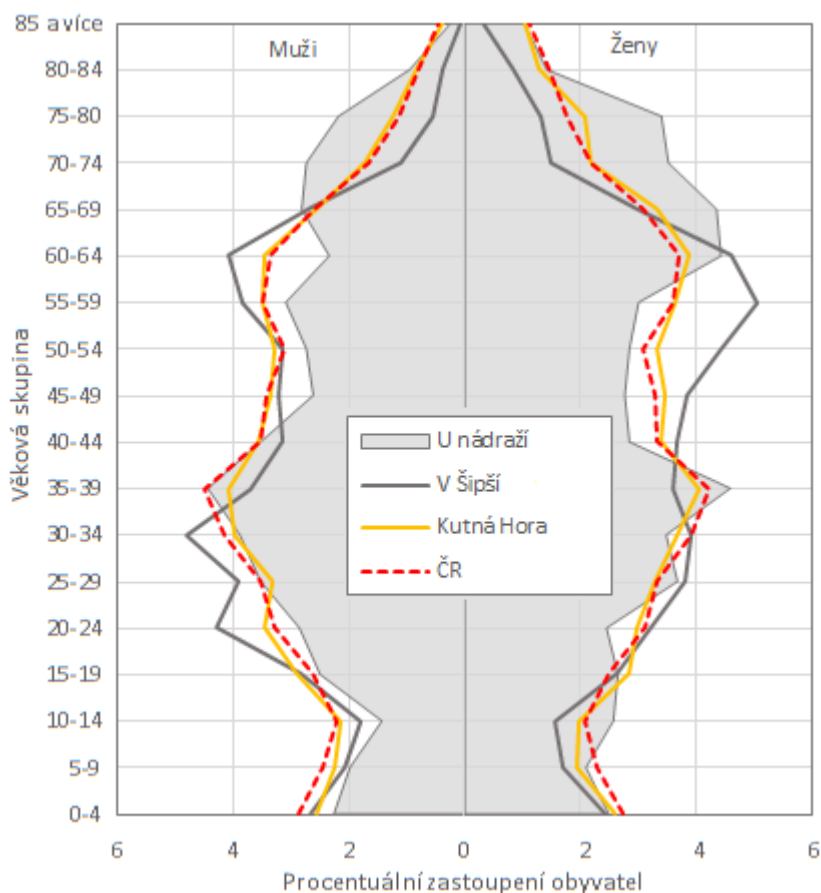
4.3 VYBRANÉ UKAZATELE OBYVATELSTVA

Na sídlišti U Nádraží žije v současnosti přibližně 2500 obyvatel. Hustota osídlení činí 10125 obyv./km². Sídlíště U Nádraží je tak druhou nejlidnatější základní sídelní jednotkou v Kutné Hoře, hustota obydlení je zde výrazně nejvyšší ze všech ZSJ v Kutné Hoře. Stáří a stav sídliště se projevuje i na složení zdejšího obyvatelstva, které se mírně liší v několika ohledech od průměrného složení obyvatel v Kutné Hoře i Česku. Pro porovnání jsou uvedeny následující vybrané ukazatele⁶, jimiž je **věková struktura** obyvatelstva, **sektorová struktura** zaměstnaných osob a **dosažené vzdělání** osob ve věku 15 a více let. Cílem není kritika zdejšího sídliště, ale poukázání na některé faktické odlišnosti, které nám pomůžou zjistit, kdo žije na sídlišti U Nádraží, což napomůže lepšímu porozumění zdejší rezidenční spokojenosti.

Věková struktura

sídliště U Nádraží je odlišná od věkové struktury Kutné Hory i Česka. Při porovnání průměrného věku na sídlišti U Nádraží (tabulka 1) zjistíme, že zde žije nápadně starší složení populace než v celém městě nebo státě. Vyšší věk obyvatel na sídlišti však nemusí být typický pro sídliště obecně. Například věkový průměr jiného kutnohorského sídliště, V Šipší, totiž odpovídá průměrnému věku v Česku.

Graf 1: Věková pyramida Česka, Kutné Hory a vybraných ZSJ v Kutné Hoře v roce 2011

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, ČSÚ 2011, vlastní zpracování

⁶ Vhodným ukazatelem je také nezaměstnanost. Vzhledem k pozdnímu získání dat nezaměstnanosti za ZSJ však není v práci více rozvedena. Podle sčítání lidu byla v roce 2011 nezaměstnanost v Česku 9,8 %, Kutné Hoře 9,6 % a na sídlišti U Nádraží 9,2 % (ČSÚ 2011). Ačkoliv se nejednalo o výraznější rozdíly, byla míra nezaměstnanosti na sídlišti spíše nižší a lze ji brát jako „kladný ukazatel“ sídliště.

Porovnáme-li současný stav s roky 2001, resp. 1991, zjistíme, že průměrný věk na obou sídlištích Kutné Hory rostl podstatně rychleji než v Kutné Hoře a Česku. To je patrně dáno tím, že stáří obyvatel sídliště stále ještě souvisí se stářím sídliště a věkové složení obyvatel se zde zcela nepromíchalo. Tedy že rezidenti, kteří se přistěhovali na sídliště po jeho vzniku a kteří tehdy byli většinou podobného věku, na sídlišti stále žijí a stárnou spolu se sídlištěm. Je však třeba brát v potaz obecně stárnoucí populaci v Česku. Nerovnoměrné věkové rozložení obyvatel lze dobře pozorovat i na věkové pyramidě (graf 1).

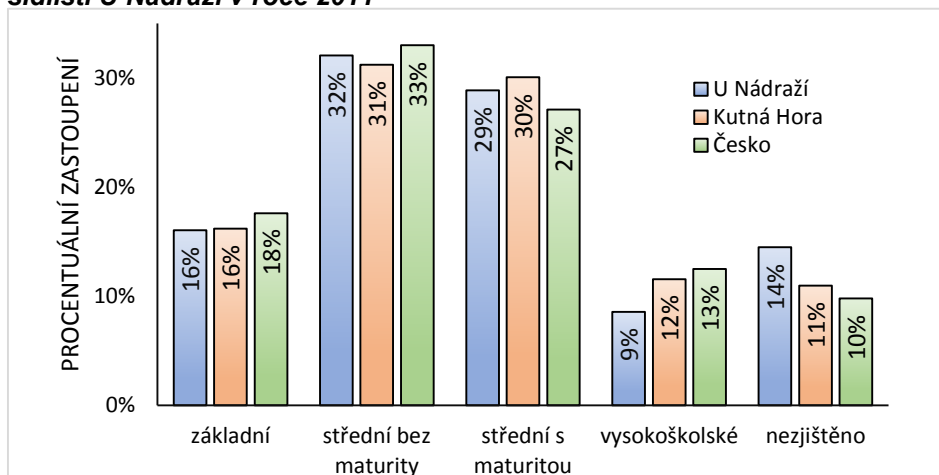
Tabulka 2: Průměrný věk v jednotlivých územních jednotkách v letech 1991, 2001 a 2011

Průměrný věk v letech			
	Rok 1991	rok 2001	rok 2011
U Nádraží	36,2	40,0	43,6
V Šipší	27,9	34,0	40,6
Kutná Hora	35,2	38,1	37,6
Česko	36,3	38,8	40,6

Zdroj: ČSÚ 1991, 2001, 2011, Demografie 2014, Veřejná databáze ČSÚ, vlastní zpracování

Sektorová struktura, tedy podíl zaměstnaných v určitém odvětví, nám spolu s **dosaženým vzděláním** pomohou poodhalit, jaký typ lidí žije na sídlišti (příloha 3). U obyvatel s vyšším vzděláním a zaměstnaných v terciéru či kvartéru lze předpokládat vyšší plat a tím také větší svobodu volby v otázce bydlení. Zastoupení osob s vysokoškolským vzděláním (graf 2) je na sídlišti U Nádraží nižší oproti Kutné Hoře i Česku. Je však nutné brát v potaz vyšší věkový průměr, který vzhledem k dřívější menší dostupnosti studií, pravděpodobně ovlivňuje vzdělanost na sídlišti. Nelze tak obecně tvrdit, že na sídlišti U Nádraží jsou lidé méně vzdělaní.

Graf 2: Nejvyšší dosažené vzdělání osob ve věku 15 a více let v Česku, Kutné Hoře a na sídlišti U Nádraží v roce 2011

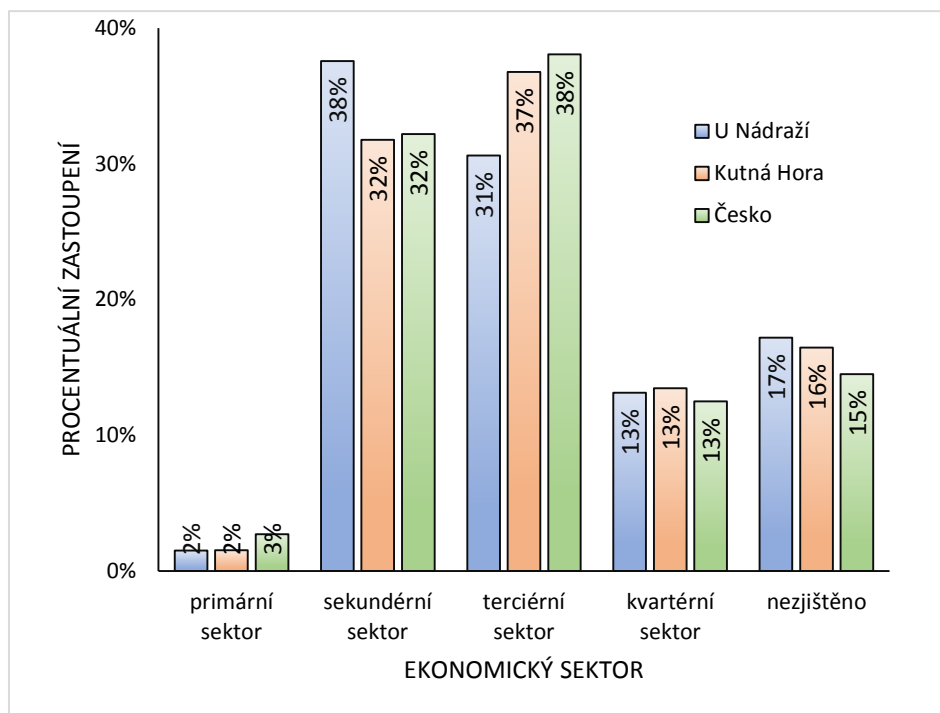

Zdroj: ČSÚ 2011, Úroveň vzdělání obyvatelstva podle výsledků sčítání lidu 2014, vlastní zpracování

Na rozdíl od nejvyššího dosaženého vzdělání není sektorová struktura zaměstnanosti (graf 3) tolik ovlivněna věkovým rozložením obyvatelstva. To vychází z toho, že se jedná o poměr zaměstnanců určitého sektoru vůči celkově zaměstnaným osobám. Zastoupení v primárním a kvartérním sektoru je na sídlišti U Nádraží podobné jako v Kutné Hoře a Česku. Rozdíl je však mezi sekundárním a terciérním sektorem, kdy je na sídlišti U Nádraží přibližně o 6-7 % více zaměstnaných v sekundéru a o 6-7 % méně v terciéru, ve srovnání s Kutnou Horou a Českem.

Lidé na sídlišti U Nádraží jsou nadprůměrně starší, jsou méně zaměstnaní v terciéru a kvartéru a jsou spíše podprůměrně vzdělání. Především v závislosti na nižší vzdělanosti se očekává spíše nižší platové ohodnocení (ISPV 2014). Lze tedy předpokládat, že určitá část obyvatel na zdejším sídlišti by si nemohla dovolit přestěhování do ideálnějšího bydlení, za které zdejší rezidenti považují rodinný dům. Jsou pak vázáni na určitý typ bydlení, aniž to je vždy jejich svobodným rozhodnutím, což ovlivňuje jejich rezidenční spokojenost jednak negativně 'jsem tam kde být nechci', ale i pozitivně, „smířil jsem se s tím kde žiji a považuji to za svůj domov“ (např. Hur 2008). Nemusí se však jednat o obecně platnou charakteristiku panelových sídlišť, neboť druhé kutnohorské sídliště V Šipší, má složení obyvatel bližší obyvatelstvu Kutné Hory a Česka než sídliště U Nádraží.

Graf 3: Sektorové rozložení zaměstnaných osob v Česku, Kutné Hoře a na sídlišti U Nádraží v roce 2011

Zdroj: ČSÚ 2011, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, vlastní zpracování

5 REZIDENČNÍ SPOKOJENOST NA SÍDLIŠTI U NÁDRAŽÍ

Následující kapitola se zabývá popisem a interpretací výsledků z dotazníkového šetření. V kapitole jsou popsány jen nejzásadnější výsledky šetření. Kapitola je rozdělena na několik tematických podkapitol, které vychází ze struktury dotazníku.

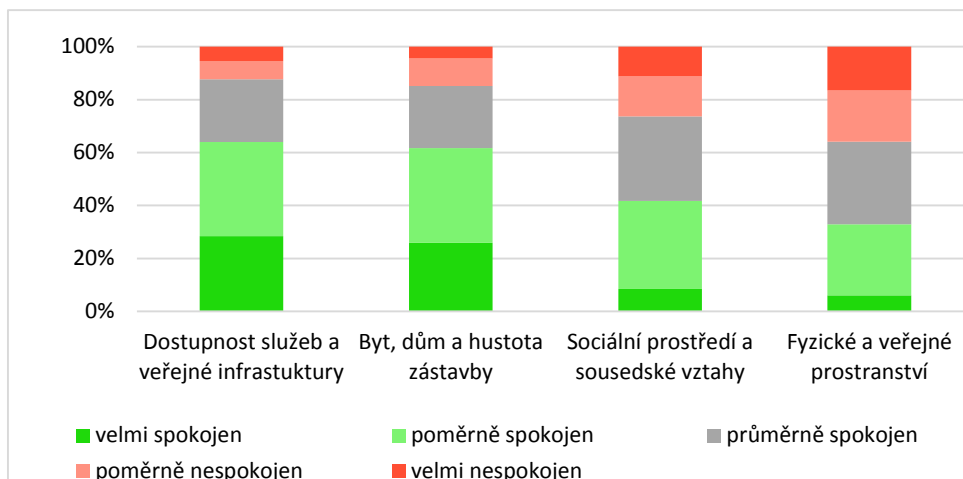
První podkapitola popisuje výsledky otázek za jednotlivé tematické oblasti (fyzické a veřejné prostranství; dostupnost služeb a veřejné infrastruktury; sociální prostředí a vztahy; spokojenost s bytem/domem a hustotou zástavby). Popis a interpretace výsledků v této kapitole vychází z více typů otázek. Především se jedná o otázky, ve kterých respondenti odpovídali, jak jsou spokojeni⁷ nebo nespokojeni s konkrétními aspekty v dané tematické oblasti. K doplnění jsou použity otázky důležitosti jednotlivých aspektů, otázka největších negativ a pozitiv sídliště včetně odůvodnění, objektivní charakteristiky sídliště a výsledky rozhovoru se zástupci komise pro sídliště. Pro srovnání spokojenosti mezi jednotlivými tematickými oblastmi byly vždy sečteny odpovědi za jednotlivou oblast (graf 4). To nám částečně ilustruje spokojenost za jednotlivé oblasti, je však nutné brát v potaz zkreslení kvůli větší důležitosti některých aspektů oproti ostatním.

Další podkapitoly se zabývají několika tématy. Jednak rezidenčními preferencemi, u nichž vychází popis výsledků pouze z otázek na rezidenční preference a k interpretaci jsou použity poznatky z literatury, výsledky obsahové analýzy se zástupci komise pro sídliště a sociálně-demografické charakteristiky respondentů. Dále je zde řešena rezidenční stabilita. Následně jsou řešena největší negativa a pozitiva sídliště U Nádraží, jejichž výběr probíhal na základě otevřených otázek, kde rezidenti zmiňovali negativa a pozitiva, a k jejichž hodnocení byla brána v potaz spokojenost s jednotlivými aspekty a pohled zástupců komise pro sídliště. V závěru podkapitoly je v krátkosti nastíněna důležitost jednotlivých aspektů pro celkovou rezidenční spokojenost, jejímž podkladem byly otázky důležitosti jednotlivých aspektů.

---

⁷ Respondenti vybírali ze škály odpovědí, které zněly *velmi spokojen, poměrně spokojen, průměrně spokojen, poměrně nespokojen, velmi nespokojen a nemohu posoudit*. Z důvodu snadnější interpretace, byly v popisu sloučeny kategorie *velmi/poměrně (ne)spokojen* na *spokojen* nebo *nespokojen*.

Graf 4: Rezidenční spokojenost s vybranými aspekty sídliště U Nádraží v roce 2015

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

5.1 VÝSLEDKY ZA JEDNOTLIVÉ OBLASTI

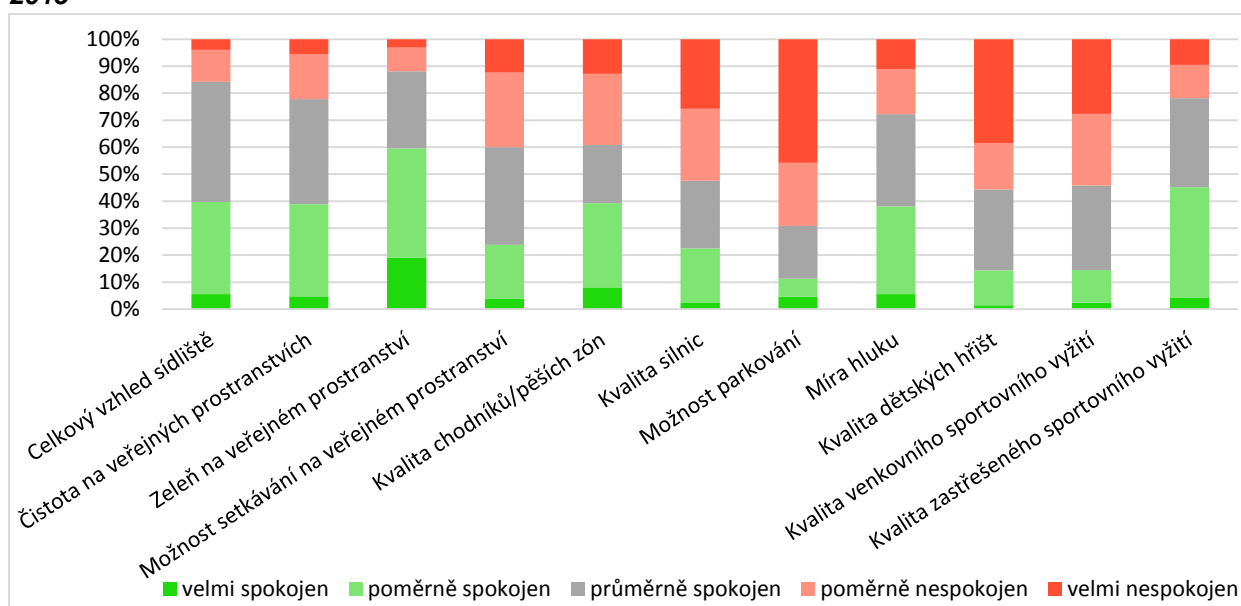
5.1.1 Spokojenost s fyzickým a veřejným prostranstvím

Z oblastí, které byly hodnoceny (fyzické a veřejné prostranství, dostupnost služeb a veřejné infrastruktury, sociální prostředí a vztahy, spokojenost s bytem/domem), byli rezidenti sídliště U Nádraží výrazně nejméně spokojeni s fyzickým a veřejným prostranstvím. Celkově bylo s fyzickým a veřejným prostranstvím spokojeno méně než 30 % hodnotících rezidentů a více než 40 % jich bylo nespokojených (graf 4).

Nejvíce spokojeni byli rezidenti se zelení na veřejném prostranství, s níž byla spokojena více než polovina, dále pak s kvalitou zastřešeného sportovního vyžití a s mírou hluku. Nejméně spokojeni byli s kvalitou automobilové dopravy, zejména s parkováním, s níž byly nespokojeny téměř dvě třetiny rezidentů, dále s kvalitou dětských hřišť a venkovního sportoviště (graf 5). Spokojenost respondentů se lišila také v závislosti na věku a pohlaví. Méně spokojeni s fyzickým a veřejným prostranstvím byli muži. Výrazně nejspokojenější byly osoby ve věku 65 a více let, u ostatních věkových skupin bylo hodnocení relativně vyrovnané, s rostoucím věkem však byli rezidenti mírně spokojenější. Nejméně spokojené byly ženy ve věku 18 – 34 let.

V hodnocení důležitosti jednotlivých aspektů na celkovou spokojenost (graf 11), hodnotili rezidenti fyzické a veřejné prostranství jako převážně poměrně důležité. Nejdůležitější byla především čistota a bezhlučnost.

Graf 5: Rezidenční spokojenost s fyzickým a veřejným prostranstvím na sídlišti U Nádraží v roce 2015

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

Toto celkově spíše negativní hodnocení fyzického a veřejného prostranství může být dáno více faktory. Z výpovědí zástupců komise pro sídliště v Kutné Hoře a zároveň z důvodů, které jako největší negativa uváděli ve zvláštní otázce respondenti, však vyvstávají některé možné příčiny. Jednou z příčin může být relativní stáří sídliště, které zde stojí přibližně v současné podobě již téměř 50 let. To však není příčinou samo o sobě, ale relativní nespokojenost vychází z absence nějakých větších zásahů a úprav veřejného prostranství a veřejného zázemí. Mladší kutnohorské panelové sídliště V Šipší již prošlo v uplynulém desetiletí větší regenerací, zatímco sídliště U Nádraží nikoliv. Zároveň, podle předsedy komise pro sídliště, v současné době ani není konkrétní schválený plán na ucelenou regeneraci. Druhou příčinou pak může být respondenty zmiňovaná větší koncentrace osob bez domova, opilých osob a hlučné mládeže. To podle nich vychází z přítomnosti denního stacionáře pro lidi bez domova a přítomnosti několika hospod, z nichž některé z nich zároveň slouží jako herny. Dle výpovědi respondentů, nevyužívají tyto osoby veřejné prostranství vždy odpovídajícím způsobem a někdy jej znečišťují.

5.1.2 Spokojenost s dostupností služeb a veřejné infrastruktury

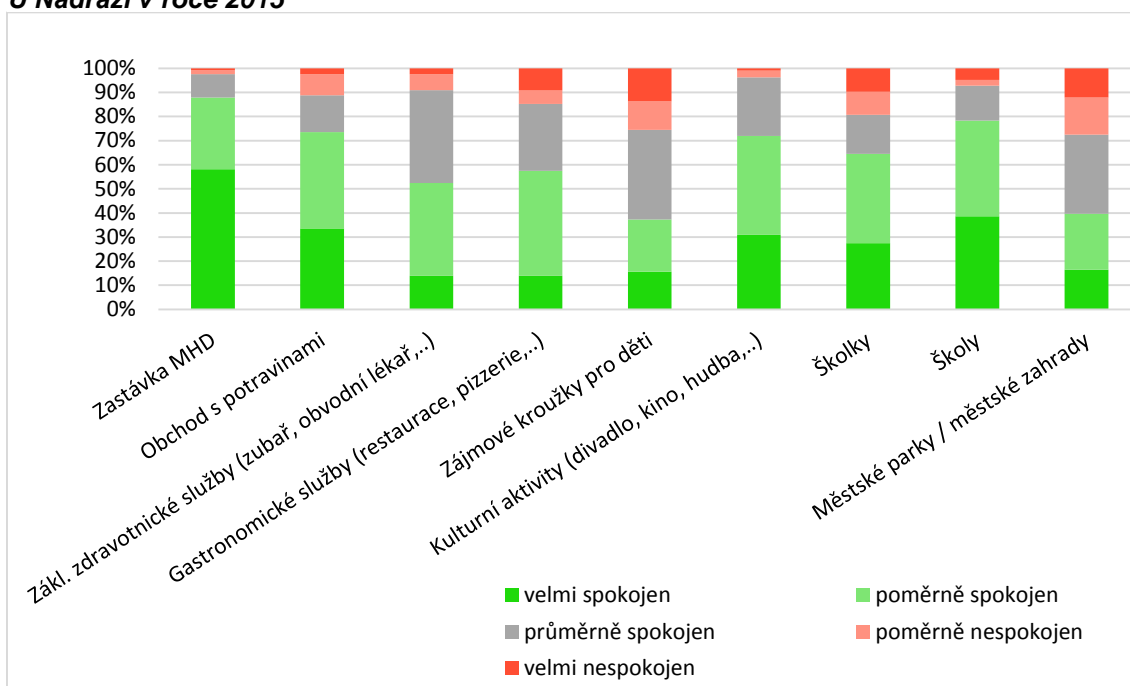
Z oblastí, které byly v dotazníkovém šetření hodnoceny, byli rezidenti sídliště U Nádraží nejvíce spokojeni právě s dostupností služeb a veřejné infrastruktury (graf 4). Celkově s ní bylo spokojeno více než 60 % rezidentů, přičemž téměř třetina byla velmi spokojena. Nespokojených bylo méně než 15 % dotázaných.

V rámci dostupnosti služeb a veřejné infrastruktury, byli rezidenti nejspokojenější s dostupností zastávky MHD a škol. Městské parky a zahrady a zájmové kroužky pro děti byly jediné, s jejichž dostupností bylo spokojeno méně než 50 % rezidentů (graf 6). Více než jedna třetina rezidentů pak uvedla potřebu zřízení parku a hřiště pro děti.

Dostupnost služeb byla jedinou oblastí, kde nebyly osoby ve věku 55 a více let nadprůměrně spokojeny. Jejich spokojenost byla průměrná nebo podprůměrná především s dostupností potravin, základních zdravotnických zařízení a zastávky MHD. To je logicky dáno jejich vyšším věkem a tak někdy zhoršenou pohyblivostí a možnými zdravotními problémy.

Dostupnost služeb byla pro většinu rezidentů poměrně důležitá, pokud bychom ji však srovnali s důležitostí ostatních aspektů, nepatřila k nejdůležitějším.

Graf 6: Rezidenční spokojenost s dostupností služeb a veřejné infrastruktury na sídlišti U Nádraží v roce 2015

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

Celkově převážně pozitivní hodnocení dostupnosti, vychází z polohy sídliště. Sídlíště je vystaveno v těsné blízkosti centra města, kde se soustředí většina služeb. Z těch základních služeb, u kterých se očekává, že je rezidenti navštěvují více než 1x týdně (MHD, potraviny, školky, školy), jsou, s výjimkou školek, všechny z nich dostupné ve vzdálenosti menší než 500 m.

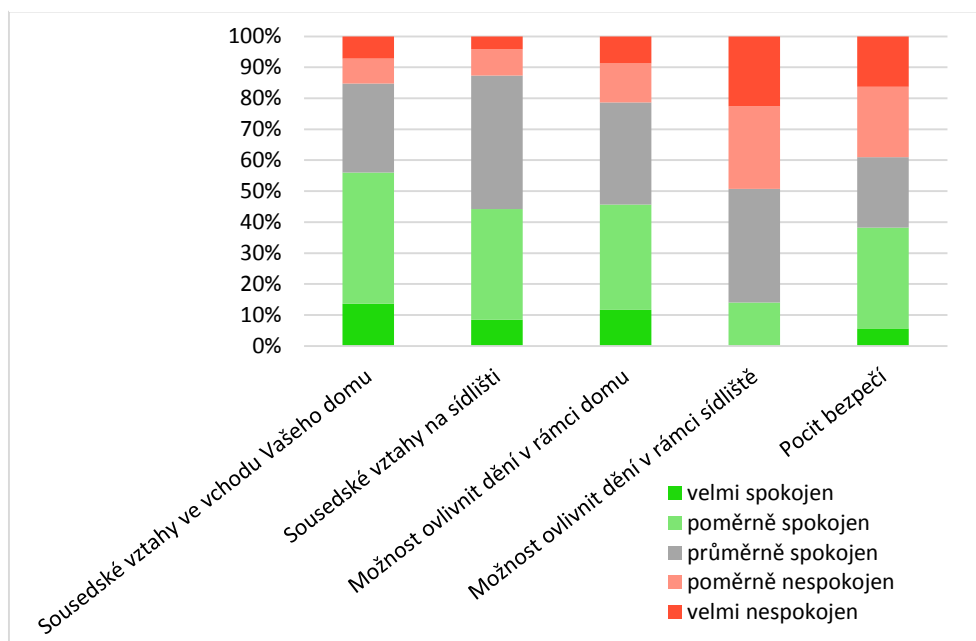
5.1.3 Spokojenost se sociálním prostředím a sousedskými vztahy

Se sociálním prostředím a sousedskými vztahy byli rezidenti mírně spokojenější než s fyzickým a veřejným prostranstvím, avšak relativně výrazně nespokojenější oproti ostatním oblastem (graf 4). Celkově bylo se sociálním prostředím a vztahy spokojeno přibližně 40 % dotázaných a téměř třetina jich byla nespokojena.

V rámci sociálního prostředí byli rezidenti nejvíce spokojeni se vztahy a možností ovlivnění dění v rámci vchodu svého domu, tedy v místě, kde dochází ke každodenní interakci s nejbližšími sousedy. Nejméně byli rezidenti spokojeni s možností ovlivnit dění v rámci sídliště (graf 7).

V závislosti na věku a pohlaví, byli mírně nespokojenější muži, s věkem spokojenost rostla. Výrazně nejspokojenější byly osoby ve věku 55 a více let, což může být dáno tím, že na sídlišti žijí v průměru delší dobu a měly tak více času na navázání vztahů v rámci bydliště a na případné přestěhování se, za předpokladu, že měly dostatek financí k přesunu do preferovanějšího bydlení.

Graf 7: Rezidenční spokojenost se sociálním prostředím a sousedskými vztahy na sídlišti U Nádraží v roce 2015

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

Sousedské vztahy a sociální prostředí patřily k nejdůležitějším oblastem ovlivňujícím celkovou rezidenční spokojenost a byly převážně poměrně nebo velmi důležité. To platilo zejména o pocitu bezpečí, který byl celkově vůbec nejdůležitějším.

Celkově nevyšla spokojenost se vztahy a sociálním prostředím výrazně negativně, nelze však hovořit ani o příliš kladném hodnocení. Možné příčiny relativní nespokojenosti lze hledat jen ztěžka. Jedním z nich může být nedostatečná kvalita veřejných prostor, kde se lidé méně zdržují a nenavazují tak kontakty, čemuž napovídá i fakt, že více než polovina rezidentů vůbec nevyužívá veřejné prostranství k jinému účelu než k průchodu. To však může být dáno i více individuálním životem v moderní společnosti. Jako další příčina může působit zmiňovaná větší koncentrace problémových osob. Je však potřeba brát v potaz, že výsledek může být částečně zkreslen velmi negativním hodnocením možnosti ovlivnění dění v rámci sídliště, což je spíše problémem města a městské politiky než sídliště samotného.

5.1.4 Spokojenost s bytem, domem a hustotou zástavby

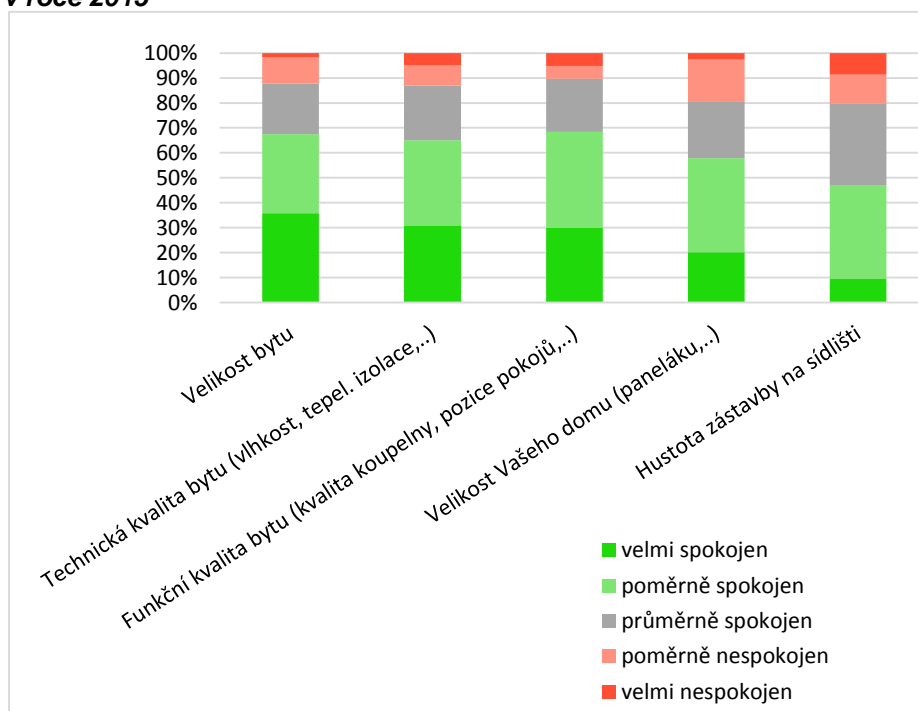
Jen o něco méně než s dostupností, byli rezidenti spokojeni s bytem, domem a hustotou zástavby. Celkově bylo nespokojeno 15 % rezidentů a více než 60 % jich bylo spokojených.

Nejvíce byli rezidenti spokojeni s funkční a technickou kvalitou bytu a s jeho velikostí. Spokojeně je hodnotilo téměř 70 % z nich. Pouze s hustotou zástavby nebyla spokojenost nadpoloviční (graf 8).

Celkově byli s bytem, domem a hustotou zástavby méně spokojeni muži, s rostoucím věkem pak spokojenost rostla. Nejvíce spokojeni byli podle očekávání rezidenti ve věku 55 a více let, kteří žijí v bytě průměrně již delší dobu a měli více času na případně odstěhování nebo rekonstrukci bytu za předpokladu, že měli dostatek financí ke změně bydlení.

Být spokojený s bytem, domem a hustotou zástavby bylo pro většinu rezidentů poměrně nebo velmi důležité. Výrazně nejdůležitější byla velikost bytu a především jeho kvalita, které v důležitosti jen nepatrně zaostávaly za bezpečím, bezhlučností a čistotou na veřejném prostranství.

Graf 8: Rezidenční spokojenost s bytem, domem a hustotou zástavby na sídlišti U Nádraží v roce 2015

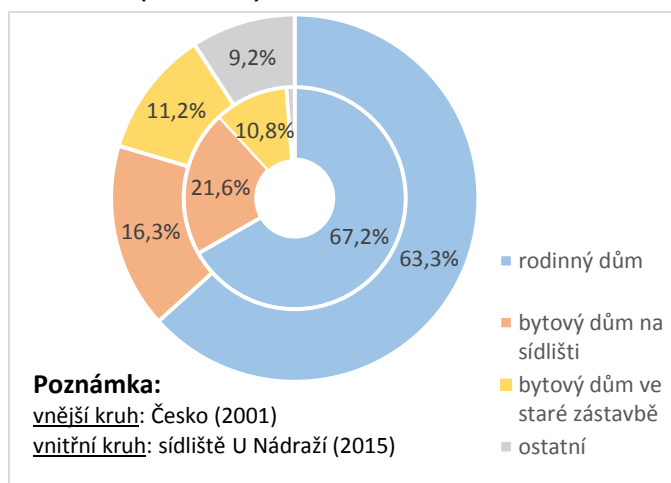
Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

Poměrně kladné hodnocení bytů a domů může vycházet jednak z poměrně dlouhé doby (25 let), po kterou průměrně rezidenti žijí na sídlišti. Mohou tak mít kladný vztah k bydlení a jsou na něj navyklí. Je však třeba uvést, že celkově 65 % rezidentů uvedlo, že za obecně nejideálnější bydlení považují rodinný dům. Mladší preferují rodinné domy ve více než 70 % případů. Další příčinou poměrné spokojenosti může být relativně velké zastoupení respondentů žijících v třípokojových bytech v soukromém vlastnictví. To však vychází z celkově velkého počtu takových domácností na sídlišti.

5.2 REZIDENČNÍ PREFERENCE

Respondenti mohli vybrat jedno nebo více typů bydlení, který považují za ideální. Z výsledků na sídlišti U Nádraží vyšel jednoznačně nejideálněji rodinný dům, který považovalo za ideální bydlení 65 % rezidentů. Bytový dům na sídlišti považuje za ideální bydlení 22 % a bytový dům ve staré zástavbě 13 % dotázaných (graf 9). Tyto výsledky je možné porovnat s výzkumem Špačka (2012), který uvádí k přibližně obdobné hodnoty z roku 2001 za Česko. Odlišně je však hodnocení bytového domu na sídlišti, který považují, oproti hodnotám za Česko, rezidenti sídliště U Nádraží za ideální bydlení častěji. To může být dáno vyšším věkovým průměrem sídliště oproti Česku (důvod viz níže).

Graf 9: Ideální typ bydlení podle názoru lidí v Česku (rok 2001) a rezidentů U Nádraží (rok 2015)

Zdroje: Špaček 2012, výsledky dotazníkového šetření

Odlišné hodnocení od ostatních věkových skupin mají rezidenti ve věku 65 a více let, kteří dali rodinný dům a bytový dům na sídlišti na téměř stejnou rovinu. To může být dáno již menšími očekáváními, dlouhodobým pozitivním vztahem k bytu na sídlišti a úměrně věku a zdraví menší schopnosti starat se o dům se zahradou.

S atraktivitou bydlení na sídlišti souvisí i otázka, ve které rezidenti odpovídali, jaký si myslí, že převažuje typ lidí na zdejším sídlišti. Téměř dvě třetiny respondentů uvedly jako převažující nebo jednu z převažujících skupin střední třídu, nikdo nevedl, že si myslí, že na sídlišti převažuje vyšší třída. Ačkoli to neznamena, že by zde žádní lidé vyšší třídy nežili, poukazuje to na skutečnost, že si dotázaní myslí, že se lidé vyšší třídy koncentrují v jiných lokalitách. Nepřímo z toho vyplývá pocit respondentů, že lidé vyšší třídy, tedy obvykle nadprůměrně movití lidé s více možnostmi, volí jiný typ bydlení než bytový dům na sídlišti. To potvrzuje vnímání bytového domu na sídlišti jako ne zcela ideálního typu bydlení. Tyto výsledky poměrně korespondují se skutečnou socioekonomickou strukturou sídliště.

5.3 REZIDENČNÍ STABILITA

V otázkách rezidenční stability odpovídali rezidenti na to, jestli se chtějí přestěhovat, a pokud ano, tak dále proč, kam a kdy se chtějí přestěhovat. Podrobnější výsledky jsou dostupné v tabulce (příloha 4).

Přestěhovat se má v plánu celkem 36 % rezidentů. Ostatní se odstěhovat neplánují, nebo ještě neví. Zásadní proměnnou ve stěhování je věk (tabulka 3). Z rezidentů ve věku 65 a více let má v plánu se přestěhovat pouze 5 %, přičemž důvodem je stáří, cílovou destinací domov důchodců a stěhování plánují v krátkodobém horizontu 1-2 let.

Tabulka 3: Plánované stěhování rezidentů sídliště U Nádraží, podle šetření v roce 2015

		má v plánu se přestěhovat				
		ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
Celkem		26%	10%	10%	13%	42%
Z toho ve věku	18-54 let	44%	16%	10%	12%	18%
	více než 55 let	5%	2%	9%	14%	70%

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

Z rezidentů ve věku 45–64 let má v plánu se přestěhovat 21 %, přičemž důvodem je většinou soukromí, cílovou destinací rodinný dům převážně v sub-urbánní oblast nebo menším městě a časový horizont převážně krátkodobý. Celých 53 % rezidentů ve věku 35–44 let, má v plánu se přestěhovat, přičemž důvodem jsou jednak osobní důvody ale také negativa sídliště jako prach, hluk, vztahy nebo bezpečnost. Cílovou destinací je převážně rodinný dům v sub-urbánní oblasti nebo okolí Kutné Hory, časový horizont je různý. Rezidenti ve věku 18–34 let mají v plánu se přestěhovat v 84 %, přičemž důvodem je jednak osamostatnění se či založení rodiny, jednak touha po větším soukromí, klidu či velikosti bytu. Cílovou destinací je převážně rodinný dům, případně dům ve starší zástavbě, v sub-urbánní oblasti nebo okolí Kutné Hory, časový horizont je převážně krátkodobý nebo střednědobý (2–10 let). Ti, kteří mají v plánu se přestěhovat, byli méně spokojeni s kvalitou a velikostí bytu a také celkově se životem na sídlišti U Nádraží. Ti, kteří se chtějí odstěhovat, také žijí na sídlišti průměrně kratší dobu než ti, kteří se odstěhovat nechtějí.

Celkově lze o sídlišti U Nádraží říci, že se mají v plánu přestěhovat spíše rezidenti mladší, dále ti, kteří žijí na sídlišti kratší dobu, žijí v menších bytech, ti, kteří jsou méně spokojeni s kvalitou bytu, a také rezidenti, kteří jsou méně spokojeni se životem na sídlišti celkově. Zároveň většina z rezidentů, kteří se chtějí přestěhovat, plánuje jiný typ bydlení než byt na sídlišti čímž dávají najevo, že bydlení v bytu na sídlišti pro ně není zcela ideální.

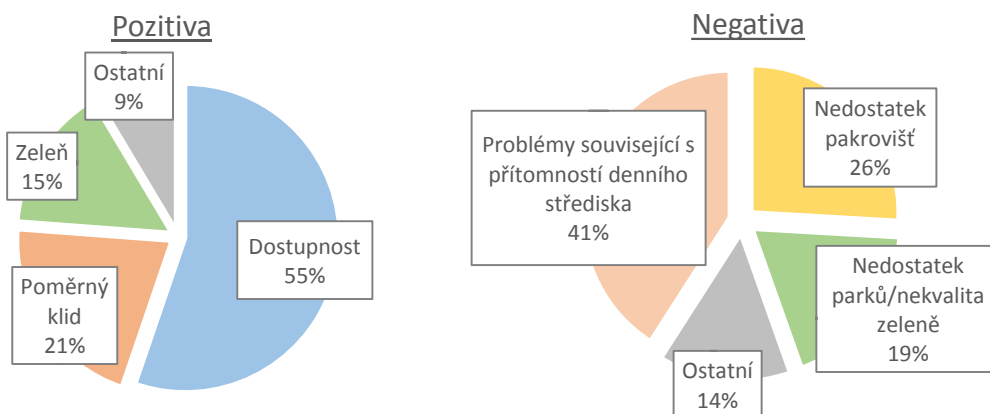
5.4 NEJVĚTŠÍ NEGATIVA SÍDLIŠTĚ U NÁDRAŽÍ

Bezpečnost

V otázce největších negativ uvedlo 40 % rezidentů jako jedno z největších negativ sídliště vyšší koncentraci problematických osob, zejména bezdomovců (graf 10). To je dáno především oblastní charitou, která má sídlo uprostřed sídliště v budově bývalé školky a jejíž součástí je nízkoprahové denní centrum pro osoby bez přístřeší. Nejbližší podobné centrum, je kromě nedalekého Kolína, až v krajských městech Pardubice, Hradec Králové a Praha (IKATALOGY 2009). Kvůli tomu se zde koncentrují bezdomovci z širšího okolí. Respondenti uvádějí, že se tyto osoby se zdržují v okolí oblastní charity, tráví značnou část dne na veřejném prostranství a někdy jej znečišťují. Již v brzkých ranních hodinách způsobují hluk v okolí nízkoprahového centra a výjimečně nocují pod balkony, ve sklepeních domů nebo v kontejnerech na odpadky. Podle rezidentů bývají tyto osoby někdy „v podnapilém stavu a chovají se nepřiměřeně“. Respondenti si stěžují na umístění charity a navrhují její relokaci. Je však otázkou, zda by relokace oblastní charity pouze nepřesunula problém jinam a jestli by se tito lidé přes den nezdržovali na sídlišti navzdory přesunutí charity. Možným řešením této otázky však není pouze relokace charity, ale současně je potřeba klientům denního střediska pomoci v zapojení se do života. Pro řešení tohoto problému by tak byla potřebná hlubší analýza.

Dalším negativem, které respondenti v souvislosti s bezpečností zmiňují, je přítomnost baru Fanatic, který slouží i jako herna. Z baru ve večerních hodinách odchází opilé osoby, které jsou navíc někdy agresivní z důvodu prohrané peněžní částky. Jsou známy případy napadení osob, krádeže, loupežného přepadení a běžné jsou menší zásahy policie (SVOBODA.INFO 2013). Někteří respondenti by uvítali zrušení nebo alespoň omezení provozu a větší kontrolu nad barem.

Graf 10: Nejčastěji zmiňovaná pozitivita a negativa sídliště U Nádraží v roce 2015

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

Parkovací místa

Problém s parkováním byl druhým nejzmiňovanějším problémem sídliště. Jako jedno z největších negativ ho uvedlo 26 % obyvatel sídliště, téměř 70 % s ním bylo nespokojeno. To, že je parkování problémem, si uvědomují i někteří zastupitelé města, dokonce byly zpracovány některé analýzy ohledně vytvoření parkovacích míst. Jeden z návrhů uvažoval přeměnu zanedbané sportovní plochy v sídlišti na parkoviště.

Tento návrh by však 55 % obyvatel nepodpořilo, někteří uváděli jako důvod potřebu zachování a rekonstrukce této poslední větší zelené, pro sport využitelné plochy. Problém s parkováním řešilo v minulosti i další kutnohorské sídliště V Šipší, kde byly vystaveny nové parkovací plochy. Na sídlišti u Nádraží však již není mnoho prostoru a výstavba větších parkovišť by tak musela proběhnout na okraji nebo vně sídliště. Jedním z možných řešení by však mohlo být rozšíření některých ulic a nahrazení podélného parkováním příčným. Problém s parkováním je logickým vyústěním relativně zhuštěného sídliště bez možnosti většího rozšíření, které bylo vystaveno v době, kdy osobní automobil mělo podstatně méně osob.

5.5 NEJVĚTŠÍ POZITIVA SÍDLIŠTĚ

Dostupnost služeb a veřejné infrastruktury

Dostupnost služeb a veřejné infrastruktury byla nejvýraznějším pozitivem sídliště. Jako jedno z největších pozitiv ji uvedly dvě třetiny rezidentů. Spokojenost s dostupností a výhodná poloha sídliště byla již zmíněna v jiných kapitolách a není tak zde místo se jí více zaobírat.

Klid na sídlišti

Jako jedno z dalších největších pozitiv uvedlo 25 % rezidentů klid na sídlišti. Tento výsledek je překvapivý a tomuto tématu by bylo potřeba se více a hlouběji věnovat. Spokojenost s klidem totiž vyplývala pouze z odpovědí u otázky největších pozitiv sídliště, u jiných otázek nebyl hodnocen zvláště pozitivně, např. v souvislosti s hlukem způsobených opilými osobami nebo bezdomovci. Vzhledem k charakteru a otázkám šetření však není možné (ne)spokojenost s klidem hlouběji analyzovat.

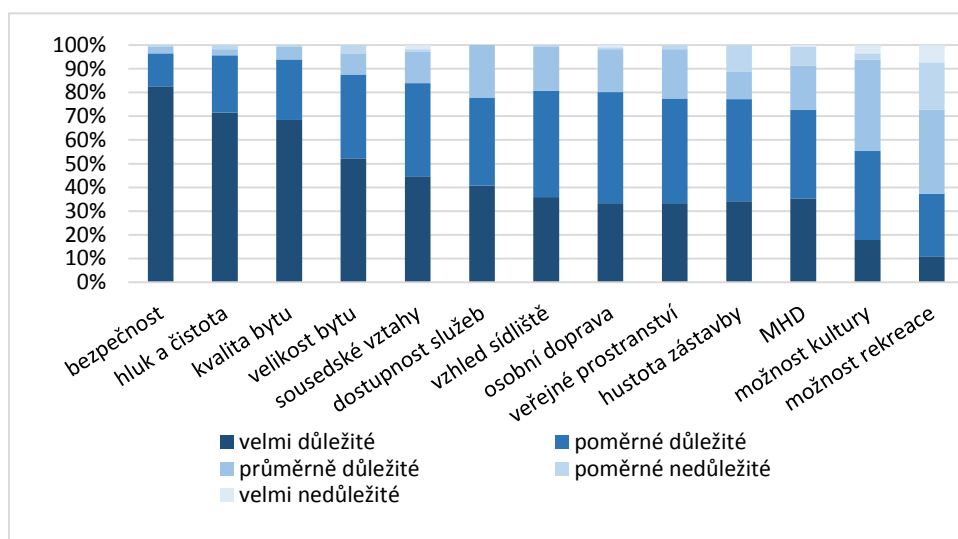
Zeleň

Hodnocení zeleně bylo velmi rozporuplné. Část respondentů ji uváděla mezi pozitivy, část mezi negativy. V otázce spokojenosti byla však zezeň hodnocena převážně kladně. Na sídlišti je mnoho keřů a stromů a sídliště netrpí nedostatkem zeleně. Možné negativní hodnocení souvisí spíše s lokálními problémy, např. stínící strom před okny nebo strom poničený vnějšími vlivy.

5.6 NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ASPEKTY REZIDENČNÍ SPOKOJENOSTI

Většina aspektů residenční spokojenosti byla pro rezidenty v hodnocení celkové spokojenosti poměrně důležitá a je těžké hledat mezi nimi výraznější rozdíly. Nejvýrazněji se od ostatních odlišuje na jedné straně bezpečnost, hluk a čistota a kvalita bytu, které byly velmi důležité. Na druhé straně se k průměrné důležitosti klonila možnost kultury a především možnost rekreace, která byla výrazně nejméně důležitá v hodnocení spokojenosti se životem v lokalitě (graf 11).

Graf 11: Důležitost vybraných aspektů v rámci celkové spokojenosti rezidentů U Nádraží v roce 2015

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření

6 ZÁVĚR

Práce se zabývá rezidenční spokojeností na sídlišti U Nádraží, které se nachází v Kutné Hoře, ve Středočeském kraji. Cílem práce bylo hodnocení spokojenosti s vybranými aspekty sídliště U Nádraží, hledání souvislostí mezi spokojeností a sociálně-demografickými charakteristikami sídliště a zjištění jak důležité jsou jednotlivé aspekty pro rezidenty v celkovém hodnocení rezidenční spokojenosti. Na základě výzkumu byly zjištěny následující poznatky:

Se životem na sídlišti byli rezidenti převážně poměrně spokojeni. Nejvíce spokojeni byli rezidenti s bytovými podmínkami a s dostupností služeb a veřejné infrastruktury. S těmito oblastmi byla většina rezidentů poměrně spokojena. Hůře hodnocené byly sousedské vztahy a sociální prostředí, s nimiž byli rezidenti většinou poměrně nebo průměrně spokojeni. Nejhůře hodnocené bylo fyzické a veřejné prostranství, s nímž byli rezidenti spíše průměrně spokojeni, přičemž nad spokojeností mírně převažovala nespokojenost. Mezi aspekty, které hodnotili rezidenti nejkladněji, patřila zeleň na veřejném prostranství, sousedské vztahy v rámci vchodu v domě, kvalita a velikost bytu a dostupnost služeb a veřejného prostranství, zejména MHD, škol, obchodu s potravinami a kulturních aktivit. Na druhé straně byli rezidenti nejméně spokojeni s možností parkování, kvalitou silnic, kvalitou venkovního sportovního vyžití, možností ovlivnit dění v rámci sídliště a přílišnou koncentrací osob bez domova. Tyto výsledky poměrně odpovídali v literatuře zmiňovaným vlastnostem sídlišť, přičemž některé vyšly na sídlišti U Nádraží spíše lépe (např. vztahy) a některé spíše hůře (např. parkování), což může souviset i s objektivními charakteristikami sídliště (starší obyvatelstvo mající pozitivní vztahy na sídlišti, relativně zanedbanější veřejné prostranství a infrastruktura působící negativně např. na parkování). Některé vlastnosti sídliště, se však ukázaly jako jedinečné a se sídlištní zástavbou ne zcela nutně související.

Podle očekávání patřili mezi nejspokojenější většinou rezidenti vyššího věku, zejména osoby ve věku 65 a více let. Výjimkou bylo hodnocení dostupnosti. Naopak nejméně spokojeny byly ve většině aspektech mladé ženy. V závislosti na pohlaví byly s jednotlivými aspekty většinou více spokojeny ženy. V závěrečné otázce, kde rezidenti hodnotili celkovou spokojenost se zdejšími životem souhrnně, však hodnotili sídliště pozitivněji muži, což je překvapivé, a je otázkou, čím to bylo způsobeno. Věk byl důležitou proměnnou i v otázce rezidenční stability.

Zatímco většina osob mladších 55 let má v plánu se přestěhovat, starší obyvatelé, kterých je na sídlišti v porovnání s Českem nadprůměrné zastoupení, se stěhovat neplánují. Z výsledku nevyplývá nějaký výraznější problém související s pouze s nějakou konkrétní např. věkovou skupinou osob.

Hodnocení toho jak důležité jsou jednotlivé aspekty pro hodnocení celkové spokojenosti se sídlištěm, nepřineslo výraznou diferenciaci. Většinu z nich považovali rezidenti za poměrně důležité, rozdíly byly většinou nepatrné a rozlišení toho, co je pro rezidenty důležité a co nikoli, bylo náročné. Výrazněji se odklonila pouze potřeba rekreace v rámci sídliště, která se ukázala jako méně důležitá, na druhé straně velmi důležitými aspekty se podle očekávání ukázala být bezpečnost, dále pak čistota, bezhlučnost, kvalita bytu a také jeho velikost.

Pro lepší odlišení toho, co je více důležité, by v případném příštím výzkumu bylo vhodné otázku ohledně důležitosti rozšířit například tím, že by se v doplňující otázce navíc jednotlivé aspekty podle důležitosti seřazovali.

V hodnocení rezidentů napříč všemi otázkami bylo možné sledovat některé faktory ovlivňující výsledky. Jedním z nich byl vliv polohy bytu či domu. I přes relativně menší velikost sídliště hodnotili rezidenti různé aspekty v jeho různých částech odlišně. Jednak je sídliště v různých částech skutečně odlišné a jednak mohla mít do určité míry vliv těsná blízkost jevů silněji ovlivňujících spokojenost, např. hospoda pod okny, hluchý soused na patře nebo strom před okny, čímž mohlo být hodnocení lokality jako celku u některých respondentů mírně zkruseno. Pro ověření této hypotézy, by však bylo nutné provést případnou hlubší a konkrétnější analýzu. Při případném dalším výzkumu by v hodnocení pozitiv a negativ bylo dobré pokusit se odlišit problémy a klady místní, např. konkrétního domu nebo několika málo domů, od problémů a kladů celého sídliště nebo lokality.

Celkově se dají vymezit dvě oblasti, které by bylo vhodné nepřehlížet při správě této sídlištní lokality a u kterých by bylo vhodné hledat určitá řešení. Tou první je problém s parkováním, který byl rezidenty nejčastěji zmiňovaným problémem sídliště a jehož řešení je již v určité počáteční fázi řešení. Druhou oblastí je otázka související s přítomností nízkoprahového denního centra a vyšší koncentrací osob bez domova, která byla druhým nejčastěji zmiňovaným problémem a která může souviset s velkou důležitostí čistoty, bezhlučnosti a pocitu bezpečí.

Kutnohorské sídliště U Nádraží, se podle hodnocení tamních rezidentů ukázalo jako uspokojivé a plnohodnotné bydlení pro značnou část zdejších obyvatel. Zároveň však z hodnocení rezidentů vyplívají určité problémy zdejší lokality a větší část rezidentů nepovažuje bydlení na zdejším sídlišti za zcela ideální. Pro ucelenější hodnocení sídliště by však bylo vhodné výsledky rezidenční spokojenosti porovnat se spokojeností v ostatních městských částech. S výhledem do budoucna by bylo vhodné se této lokalitě v rámci řešení města obzvlášť věnovat a zabývat se alespoň částečnou regenerací a obnovou sídliště.

7 LITERATURA A ZDROJE DAT

Literatura:

AMERIGO, M., ARAGONES, J.I. (1997): A Theoretical and Methodological Approach to Study of Residential Satisfaction. *Journal of Environmental Psychology*, 17, č. 1, s. 47-57.

BARVÍKOVÁ, J. (2011): Sídliště dnes. Jižní město jako místo k životu z pohledu dvou generací jeho prvních obyvatel. Disertační práce. Institut sociologických studií PŘF UK, Praha, 237 s.

BREŇOVÁ, L. (2014): The comparison of economic indicators and Happy Planet Index in selected countries. 8th international days of statistics and economics, s. 180-187.

COSBY, V., JOHN, C. (1994): Life cycle differences in neighborhood satisfaction. *Sociological Spectrum*, 15, č. 2, s. 147-160.

CZEPCZYNSKI, M. (2008): Cultural landscapes of post-socialist cities. Ashgate, Farnham, 224 s.

GLASZE, G., PUTZ, R., GERMES, M., SCHRIMEL, H., BRAILICH, A. (2012): "The same but not the same": The discursive constitution of large housing estates in Germany, France, and Poland. *Urban Geography*, 33, č. 8, s. 1192-1211.

HESS, A. (2001): Concepts of Social Stratification: European and American Models. Palgrave Macmillan, Basingstoke, 200 s.

HIPP, J. R. (2009): Specifying the Determinants of Neighborhood Satisfaction: A Robust Assessment in 24 Metropolitan Areas. *Social Forces*, 88, č. 1, s. 135-424.

HUR, M., MORROW-JONES, H. (2008): Factors That Influence Residents' Satisfaction With Neighborhoods. *Environment and Behavior*, 40, č. 5, s. 619-635.

KÄHRIK, A., TAMMARU, T. (2010): Soviet Prefabricated Panel Housing Estates: Areas of Continued Social Mix or Decline? The Case of Tallinn. *Housing Studies*, 25, č. 2, s. 201-219.

van KEMPEN, R., DEKKER, K., HALL, S., TOSICS, I. (2005): Restructuring large housing estates in Europe: Restructuring and resistance inside the welfare industry, Policy Press, Bristol, 400 s.

- van KEMPEN, R., DEKKER, K., de VOS, S., MUSTERD, S. (2011):** Residential Satisfaction in Housing Estates in European Cities: A Multi-level Research Approach. *Housing Studies*, 26, č. 4, s. 479-499.
- LU, M. (1999):** Determinants of Residential Satisfaction: Ordered Logit vs. Regression Models. *Growth and Change*, č. 30, s. 264-287.
- MAIER, K. (2003):** Sídliště: problém a multikriteriální analýza jako součást přípravy k jeho řešení. *Sociologický časopis*, 39, č. 5, s. 653-666.
- MARANS, R. (2003):** Understanding environmental quality through quality of life studies: The 2001 DAS and its use of subjective and objective indicators. *Journal of Landscape and Urban Planning*, 65, č. 1-2, s. 73-83.
- MOHAN, J., TWIGG, L. (2007):** Sense of Place, Quality of Life and Local Socioeconomic Context: Evidence from the Survey of English Housing, 2002/03. *Urban Studies*, 44, č. 10, s. 2029-2045.
- MUSIL, J. a kol. (1985):** Lidé a sídliště. Svoboda, Praha, 336 s.
- MUSIL, J., HORSKÁ, P., MAUR, E. (2002):** Zrod velkoměsta. Paseka, Praha-Litomyšl, 352 s.
- NOVOTNÁ, B. (2010):** Panelák jako symbol a místo paměti. *Sociální studia*, 7, č. 3, s. 127-131.
- PACIONE, M. (2003):** Urban Environmental Quality and Human Wellbeing – A Social Geographical Perspective. *Landscape and Urban Planning*, 65, s. 19-30.
- PACIONE, M. (2009):** Urban Liveability. In: Pacione, M.: *Urban Geography: A Global Perspective*. Routledge, New York, s. 396-417.
- PARKES, A., KEARNS, A., ATKINSON, R. (2002):** What Makes People Dissatisfied with their Neighbourhoods?. *Urban Studies*, 39, č. 13, s. 2413-2438.
- PERMANTIER, M., BOLT, G., van HAM, M. (2011):** Determinants of Neighbourhood Satisfaction and Perception of Neighbourhood Reputation. *Urban Studies*, 48, č. 5, s. 977-996.
- SLEZÁKOVÁ, A. (2011):** Rezi denční spokojenost seniorů na vybraných pražských sídlištích. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 93 s.
- ŠPAČEK, O. (2012):** Česká panelová sídliště: faktory stability a budoucího vývoje. *Sociologický časopis*, 48, č. 5, s. 965-988.

TEMELOVÁ, J., DVOŘÁKOVÁ, N., SLEZÁKOVÁ A. (2010): Rezidenční spokojenost seniorů v proměňujících se čtvrtích Prahy. Sociální studia, 7, č. 3, s. 95-113.

TEMELOVÁ, J., NOVÁK, J., OUŘEDNÍČEK, M., PULDOVÁ, P. (2011): Housing Estates in the Czech Republic after Socialism: Various Trajectories and Inner Differentiation. Urban Studies, 48, č. 9, s. 1811–1834.

TEMELOVÁ, J., NOVÁK, J., OUŘEDNÍČEK, M., PULDOVÁ, P. (2009): Budou česká sídliště místy bydlení chudých? Era 21, 9, č. 1, s. 53-54.

TEMELOVÁ, J., ŠPAČKOVÁ, P. (2013): Rezidenční stabilita obyvatel Pražských suburbií: Případová studie mikroregionu Dolnobřežansko. Urbanismus a územní rozvoj, 16, č. 6, s. 9-14.

ZADRAŽILOVÁ, L., BARVÍKOVÁ, J., FLEKAČOVÁ, M., HNÍDKOVÁ, V., CHATRNÝ, J., JANEČKOVÁ JEHLÍKOVÁ, M., KRACÍK, M., KUBIŠTOVÁ, M., NOVOTNÁ, E., ŠVÁCHA, R., VACEK, L., VOJTKOVÁ, M., VONDRÁČEK, R. (2014): Příběh paneláku ve Středočeském kraji. "Domov pro 214 918 lidí". Kutná Hora sídliště u Tylova divadla. Výstava. Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze.

Internetové zdroje:

ČÚZK (2015): Nahlížení do katastru nemovitostí. [online]. (cit. 2015-06-13). Dostupné z: <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/VyberLV.aspx>

HAPPY PLANET INDEX (2015): About the HPI. [online]. (cit. 2015-06-20). Dostupné z: <http://www.happyplanetindex.org/about/>

IKATALOGY (2009): Denní střediska. [online]. (cit. 2015-05-29). Dostupné z: <http://ikatalogy.nidm.cz/katalog/socialne-patologicke-jevy/bezdomovectvi/denni-strediska>

ISPV (2014): Aktuální výsledky šetření. [online]. (cit. 2015-06-13). Dostupné z: <http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Aktualni.aspx>

KUTNÁ HORA (2015): HISTORIE MĚSTA. [online]. (cit. 2015-06-04). Dostupné z: <http://www.kutnahora.cz/index.php?sec=2&cid=89>

MANAGEMENT MANIA (2013): Hrubý národní produkt (GNP – Gross National Product). [online]. (cit. 2015-06-23). Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/hruby-narodni-produkt-gnp-gross-national-product>

MAPY.CZ (2015): MAPY.CZ. [online]. (cit. 2015-06-05). Dostupné z: <http://mapy.cz>

NEJKRASNEJŠÍ CITÁTY (2010): O ŠTĚSTÍ. [online]. (cit. 2015-04-30). Dostupné z: <http://aneleh-nejkrasnejsicitaty.webnode.cz/o-stesti/>

OBLASTNÍ CHARITA KUTNÁ HORA (2015): Nízkoprahové denní centrum pro osoby bez přístřeší. [online]. (cit. 2015-05-29). Dostupné z: <http://kh.charita.cz/vyhledavani-v-adresari/?s=nizkoprahove-denni-centrum-pro-osoby-bez-pristresi#directory-detail>

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE (2015): Logo Univerzity Karlovy v Praze. [online]. (cit. 2015-06-11). Dostupné z: <https://www.natur.cuni.cz/geografie/demografie-a-geodemografie/ke-stazeni/loga-1/logo-univerzity-karlovy-v-praze/view>

SVOBODA.INFO (2013): Obsluhu baru Fanatic obrali se zbraní v ruce o finanční hotovost a počítač. [online]. (cit. 2015-05-22). Dostupné z: <http://www.svoboda.info/zpravy/cerna-kronika/obsluhu-baru-fanatic-obrali-se-zbrani-v-ruce-o-financni-hotovost-a-pocitac.html>

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI (2015): Geografie Číny SEKUNDÉR. [online]. (cit. 2015-05-22). Dostupné z: http://oldkas.upol.cz/PDF/14_Sekunder.pdf

Zdroje dat:

ARCDATA PRAHA (2015): ArcČR 500 verze 3.0. [online]. (cit. 2015-06-05). Dostupné z: <http://www.arcdata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/arccr-500/>

ČSÚ (1991): Databáze výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991. Elektronická databáze dat. Český statistický úřad, Praha.

ČSÚ (2001): Databáze výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Elektronická databáze dat. Český statistický úřad, Praha.

ČSÚ (2011): Databáze výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2011. Elektronická databáze dat. Český statistický úřad, Praha.

ČSÚ (2015). Sčítání lidu, domů a bytů 2011. [online]. (cit. 2015-05-30). Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/slodb>

ČSÚ (2015): Veřejná databáze. [online]. (cit. 2015-06-06). Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>

ČSÚ (2014): Úroveň vzdělání obyvatelstva podle výsledků sčítání lidu. [online]. (cit. 2015-05-31). Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536250/17023214.pdf/7545a15a-8565-458b-b4e3-e8bf43255b12?version=1.1>

DEMOGRAFIE (2014): Pohlaví, věk. [online]. (cit. 2015-06-16). Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_pohlavivekukazatele

8 PŘÍLOHY

Příloha 1: Dotazník použitý při šetření rezidenční spokojenosti na sídlišti U Nádraží

V PRVNÍM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na Vaši spokojenost s kvalitou veřejného prostranství a fyzického prostředí v rámci sídliště.

Uveďte prosím, jak jste spokojen/a s těmito aspekty bydlení v rámci sídliště.	Velmi spokojen/a	Poměrně spokojen/a	Průměrně spokojen/a	Poměrně nespokojen/a	Velmi nespokojen/a	Nemohu posoudit
Celkovým vzhledem sídliště	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čistotou na veřejných prostranstvích	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zelení na veřejném prostranství	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možností setkávání na veřejném prostranství	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalitou chodníků/pěších zón	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalitou silnic	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možností parkování	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Míra hluku	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kvalitou dětských hřišť	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Pokud (poměrně nespokojen/a) či (velmi nespokojen/a), navštěvujete nějaké jiné dětské hřiště mimo sídliště?</p> <p>Jste spokojen s jejich dostupností?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velmi spokojen/a - Poměrně spokojen/a - Průměrně spokojen/a - Poměrně nespokojen/a - Velmi nespokojen/a - Nemohu posoudit 					
Kvalitou venkovního sportovního vyžití	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Pokud (poměrně nespokojen/a) či (velmi nespokojen/a), navštěvujete nějaké jiné venkovní sportovní zařízení mimo sídliště?</p> <p>Jste spokojen s jejich dostupností?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velmi spokojen/a - Poměrně spokojen/a - Průměrně spokojen/a - Poměrně nespokojen/a - Velmi nespokojen/a - Nemohu posoudit 					
Kvalitou zastřešeného sportovního vyžití	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	<p>Pokud (poměrně nespokojen/a) či (velmi nespokojen/a), navštěvujete nějaké jiné zastřešené sportovní zařízení mimo sídliště?</p> <p>Jste spokojen s jejich dostupností?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velmi spokojen/a - Poměrně spokojen/a - Průměrně spokojen/a - Poměrně nespokojen/a - Velmi nespokojen/a - Nemohu posoudit 					
Využíváte veřejné prostranství v rámci sídliště k jinému účelu než pouze k průchodu?	<ul style="list-style-type: none"> - nikdy - méně než 1x za měsíc - méně než 1x za týden - více než 1x za týden 					

Ve DRUHÉM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na Vaši spokojenost s dostupností základních služeb a občanské vybavenosti v rámci města.

Uvedte prosím, jak jste spokojen/a s dostupností následujících služeb.	Velmi spokojen/a	Poměrně spokojen/a	Průměrně spokojen/a	Poměrně nespokojen/a	Velmi nespokojen/a	Nemohu posoudit
Zastávka MHD	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Obchod s potravinami	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zákl. zdravotnické služby (zubař, obvodní lékař,..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gastronomické služby (restaurace, pizzerie,..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zájmové kroužky pro děti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturní aktivity (divadlo, kino, hudba,..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Školky	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Školy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Městské parky / městské zahrady	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Které z následujících služeb by dle Vašeho názoru bylo **potřebné zřídit** na sídlišti či v jeho blízkém okolí? (možnost zaškrtnout více variant)

- <u>Zastávka MHD</u>	- <u>Park/Zahrada</u>	- <u>Úřad: Jaký?</u>
- <u>Potraviny</u>	- <u>Hřiště pro děti</u>	- <u>Kulturní zařízení: Jaké?</u>
- <u>Školka</u>	- <u>Sportovní zařízení</u>	- <u>Jiné:</u>
- <u>Stravovací zařízení</u>	- <u>Ordinace obvodního lékaře</u>	

Ve TŘETÍM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na Vaši spokojenost se sociálním prostředím a sousedskými vztahy v rámci sídliště.

Uvedte prosím, jak jste spokojen/a s následujícími aspekty v rámci sídliště.	Velmi spokojen/a	Poměrně spokojen/a	Průměrně spokojen/a	Poměrně nespokojen/a	Velmi nespokojen/a	Nemohu posoudit
Komunikace a sousedské vztahy ve vchodu Vašeho domu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Komunikace a sousedské vztahy na sídlišti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možnost ovlivnit dění v rámci domu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Možnost ovlivnit dění v rámci sídliště	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pocit bezpečí	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ve ČTVRTÉM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na Vaši spokojenost s Vaším bytem/domem ve kterém bydlíte a s hustotou zástavby.

Uvedte prosím, jak jste spokojen/a s následujícími aspekty bytu/domu.	Velmi spokojen/a	Poměrně spokojen/a	Průměrně spokojen/a	Poměrně nespokojen/a	Velmi nespokojen/a	Nemohu posoudit	
Velikost bytu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Pokud (poměrně nespokojen/a) či (velmi nespokojen/a), raději byste: - Větší - Menší
Technická kvalita bytu (vlhkost, tepel. izolace,..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Funkční kvalita bytu (kvalita koupelny, pozice pokojů,..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Rekonstruovali jste svůj byt? - Ano - Ne (např. koupelna, jádro, kuchyň)
Velikost Vašeho domu (paneláku,..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Pokud (poměrně nespokojen/a) či (velmi nespokojen/a), raději byste: - Větší - Menší
Hustota zástavby na sídlišti	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Vadilo by Vám zhuštění zástavby na sídlišti? - Ano - Ne Kolik je ve vašem domě bytových jednotek? _____

V PÁTÉM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na to, co považujete za nejdůležitější faktory ovlivňující Vaši spokojenost se životem na zdejší sídlišti.

Jakou roli hrají následující faktory, ve vašem hodnocení spokojeného života ve zdejší lokalitě?

vzhled sídliště: _____	hluk a čistota: _____	1 - velmi důležité 2 - poměrně důležité 3 - průměrně důležité 4 - poměrně nedůležité 5 - velmi nedůležité
osobní doprava: _____	bezpečnost: _____	
MHD: _____	sousedské vztahy: _____	
dostupnost služeb: _____	kvalita bytu: _____	
možnost rekreace: _____	velikost bytu: _____	
možnost kultury: _____	hustota zástavby: _____	
veřejné prostranství _____		

Uvedte největší negativa zdejšího sídliště:

Uvedte největší pozitiva zdejšího sídliště:

V ŠESTÉM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na některé další aspekty bydlení

Jak jste spokojen/a celkově s životem na zdejší sídlišti?	- Velmi spokojen/a - Poměrně spokojen/a - Průměrně spokojen/a - Poměrně nespokojen/a - Velmi nespokojen/a - Nemohu posoudit
Jaký si myslíte, že převažuje na zdejší sídlišti typ lidí? (možno zaškrtnout více odpovědí)	- nižší třída - střední třída - vyšší třída - výrazněji nepřevažuje žádná skupina - nemohu posoudit

Jaký typ bydlení považujete obecně za ideální?

(možno zaškrtnout více odpovědí)

- bytový dům na sídlišti
- bytový dům ve staré zástavbě
- rodinný dům
- jiné: _____

Plánujete se v budoucnu ze svého bytu přestěhovat? *Ano / Spíše ano / Spíše ne / Ne / Nevím*

Pokud *ano / spíše ano*, kam byste se chtěl/a přestěhovat? - do jiného bytu na sídlišti - do rodinného domu
- do bytu ve starší zástavbě - jinde -> kam? Napište: _____

Pokud *ano / spíše ano*, kdy byste se chtěl/a přestěhovat? - krátkodobý horizont (1-2 roky)
- střednědobý horizont
- dlouhodobý horizont (za více než 10 let)

Pokud *ano / spíše ano*, do jaké libovolné lokality byste se chtěl/a přestěhovat? Napište: _____

Pokud *ano / spíše ano*, jaký je důvod odstěhování? Napište: _____

V POSLEDNÍM bloku otázek, bych se Vás rád zeptal na některé Vaše osobní charakteristiky

Jak přibližně dlouho bydlíte na sídlišti? Napište: _____

Kolik osob bydlí ve vaší domácnosti?   1   2   3   4   5   6   7 a více

Jaká je velikost vašeho bytu? - jednopokojový (1+kk, 1+1) - třípokojový (3+kk, 3+1)
- dvoupokojový (2+kk, 2+1) - větší než třípokojový

Jaké je Vaše právní užívání bytu? - Vlastníkem jsem já nebo jiný člen domácnosti
- Bydlím v pronájmu (vlastníkem bytu je soukromá osoba / město / stát / zaměstnavatel)
- Bydlím v družstevním bytě

Váš věk: - 18-24   - 25-29   - 30-34   - 35-39   - 40-44
- 45-49   - 50-54   - 55-59   - 60-64   - 65 a více

Vaše pohlaví: Muž / Žena

Na závěr otázka, která nespadá do samotného výzkumu, byla však přidána na žádost zastupitelstva.

Souhlasíte s možným návrhem vybudování sportovně rekreačního parku na území současného "Průmyslového hřiště"? Jedná se o kombinaci sportovního parku, rekreačního parku a skateparku. Je třeba brát v potaz možný mírný hluk např. ze skateparku

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne
- nevím

Jak často byste areál navštěvoval/a? - nikdy - více než 1x za měsíc
- méně než 1x za měsíc - více než 1x za týden

Upřednostnil/a byste tento návrh před jinou navrhovanou možností udělat z "Průmyslového hřiště" velké parkoviště? - ano - spíše ano
- spíše ne - ne

Mátě nějaké vzkazy pro vedení města ohledně sídliště?

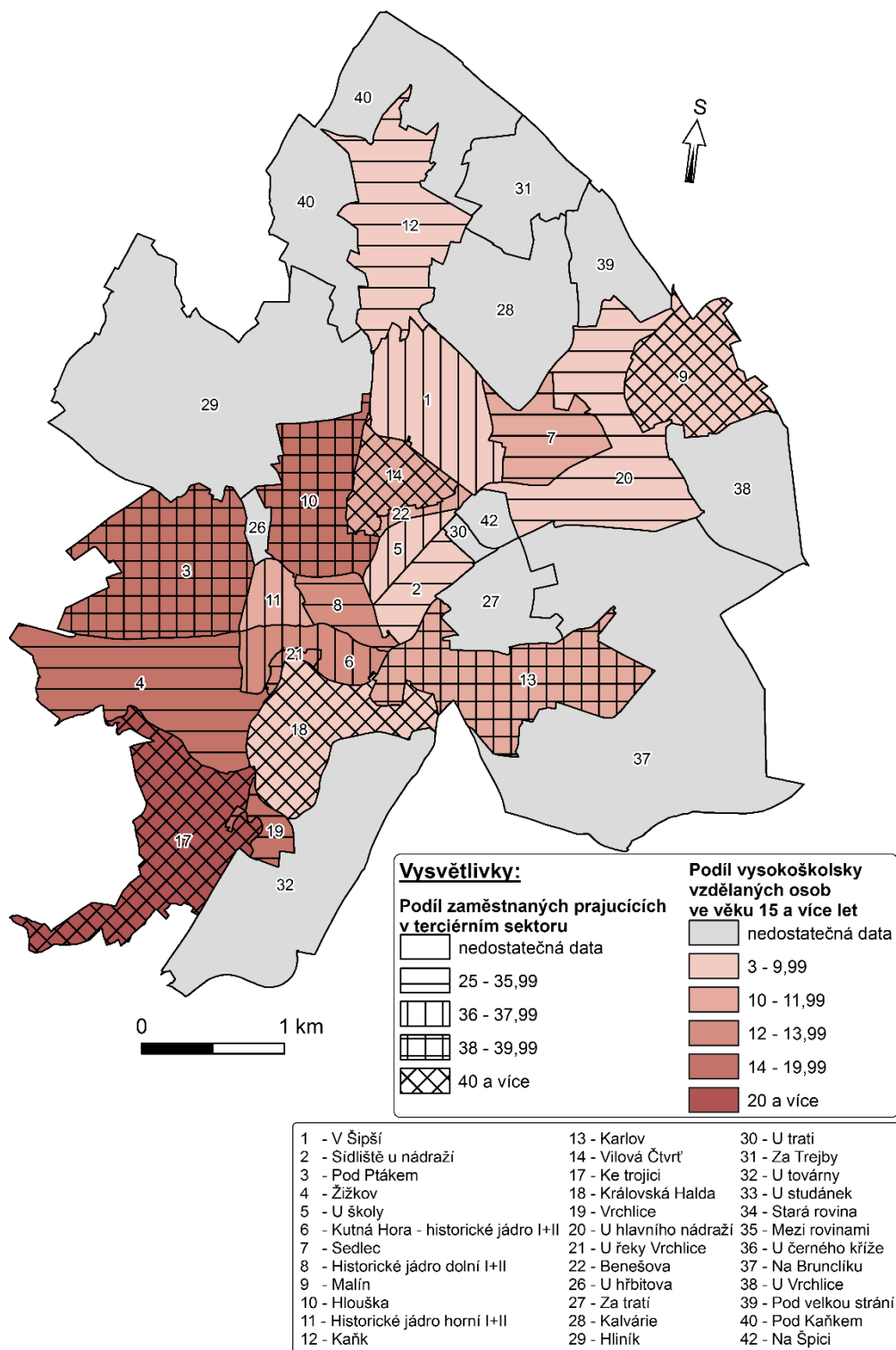

Příloha 2: Souhrn názorů členů komise pro sídliště v Kutné Hoře

	Pozitiva	Negativa	Jiné
Ing. Zdeněk Jirásek, předseda komise		město se na sídlišti U Nádraží neangažuje	Sídliště Šipší je v lepším stavu
		některé domy nejsou zateplené	navrhuje analýzu Hloušky a počátek oprav, které se již snad částečně rýsují
		zatím se na sídlišti U Nádraží nic nemění	
Michal Králík, člen komise	blízkost centru	Původní stav sídliště	Šipší více městské a družstevní byty
	rozumná velikost	starší věková struktura -> usazlost, neflexibilita	Hlouška SVJ, privatizace od ČKD
	dostupnost MHD	komunikace (silnice, chodníky)	Hygienická kvalita je věcí těch lidí v SVJ
	blízkost pošty, divadla	parkovací místa	šlo o státní byty, které stát přiděloval žadatelům
		absence školky	Šipší začínalo jako byty pro vojáky
		přítomnost charity (stacionář pro sociálně slabé)	pokud by se něco upravilo, postavilo, tak myslím, že by se tam lidé skutečně chodili odražovat a bylo to využívané
		sociálně problémoví lidé z charity -> alkohol	
		nedostatek kvalitního hřiště na sport	
		venkovní hřiště na sport v zanedbaném stavu	
		chybí dostačující parčík, sportoviště pro matky s dětmi	
		lidé jsou otráveni někam chodit, něco organizovat	
		není kde něco organizovat	
		není chuť něco organizovat	
		lidé se vzájemně spíše ignorují	
		není zde bezpečno, viz stacionář	
	není zde bezpečno, viz fanatik bar (přepadení, je vedle školy a bankomatu)		
Šárka Tesárková, členka komise	blízkost centra	špatná komunikace se staršími lidmi	pár městských bytů je v Puškinské
	blízkost vlakového nádraží	neochota měnit stav domu	většina bytů SVJ
			V Šipší je lepší komunikace, jsou tam mladší lidé

Příloha 3: Vzdelanost a sektorová zaměstnanost vybraných⁸ ZSJ v obci Kutná Hora

Zdroje: Arc ČR 500, verze 3.0., ČSÚ 2011, vlastní zpracování

⁸ Pro účely názornější vizualizace sledovaných jevů, je na mapě zobrazena pouze část území města, vyloučeny jsou okrajové sídelní jednotky, vzdálené od intravilánu obce, které jsou spíše venkovského charakteru s nízkým (Neškaredice 271 obyv., Perštejnec 52 obyv., Poličany 182 obyv.) počtem obyvatel.

Příloha 4: Analýza rezidenční stability

Věková skupina		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a více	
Poměr těch, co se plánují stěhovat		83%	85%	53%	31%	13%	5%	
Z toho	Typ nového bydlení	rodinný dům	45%	73%	75%	100%	100%	-
		byt na sídlišti	45%	-	6%	-	-	-
		byt ve starší zástavbě	9%	27%	6%	-	-	-
		domov důchodců	-	-	-	-	-	100%
		ostatní / neuvédno	-	-	13%	-	-	-
	Převažující cílová lokalita	okrajová část města / jeho okolí	30%	45%	38%	75%	-	-
		jiná část v rámci města	30%	27%	25%	-	-	-
		jiné větší město	20%	9%	-	-	-	-
		ostatní / neuvédno	20%	18%	38%	25%	100%	100%
	Časový horizont stěhování	krátkodobý horizont (1-2 roky)	20%	70%	31%	75%	50%	50%
		střednědobý horizont	70%	20%	38%	-	50%	
		dlouhodobý horizont (za více než 10 let)	10%	10%	31%	-	-	
		neuvédno	0%	-	-	25%	-	50%
	Převažující důvody stěhování	osamostatnění se	40%	9%	-	-	-	-
		rodina	10%	18%	6%	-	-	-
		nedostatečný prostor	20%	9%	13%	-	-	-
touha po větším klidu		-	36%	19%	100%	-	-	
stáří		-	-	-	-	-	100%	
ostatní / neuvédno		30%	27%	63%	0%	100%	0%	

Zdroje: výsledky dotazníkového šetření